

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Analýza chyb v překladu vybraných dílů čínského komediálního
seriálu Jia you er-nü**

Analysis of translation mistakes in selected parts of the Chinese
comedy series Jiayou er-nü

Olomouc 2021, Jana Novotná

vedoucí diplomové práce: Mgr. Ondřej Vicher

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla veškeré použité zdroje a literaturu.

V Olomouci dne

.....

Jana Novotná

ANOTACE

Předmětem bakalářské práce je analýza chyb v překladech tří dílů čínského komediálního seriálu 家有儿女 (Jia you er-nü). Jedná se o překlady z čínského jazyka do českého jazyka. Cílem práce je určit frekvenci chyb, zjistit jejich přesný druh a analyzovat, proč k dané chybě došlo.

V teoretické části je nastíněna práce překladatele, kterou tvoří fáze, jak by měl překladatel při tvorbě překladu postupovat. Praktická část je věnována samotné analýze chyb. U každé chyby je navržen překlad, který lépe odpovídá originálnímu znění. V závěru je uvedena četnost chyb jednotlivých skupin studentů, které se na překladech tří dílů podílely a další aspekty, jež měly značný vliv na znění překladu.

Počet stran: 124

Počet slov: 22 027

Počet znaků (včetně mezer): 128 835

Počet grafů: 21

Počet tabulek: 3

Počet titulů použité literatury: 9

Počet použitých webových zdrojů: 15

OBSAH

ANOTACE	3
OBSAH	4
SEZNAM GRAFŮ A TABULEK	8
EDIČNÍ POZNÁMKA	9
1. ÚVOD	10
2. METODOLOGIE.....	11
3. TEORETICKÁ ČÁST	16
3.1. HISTORIE ANALÝZY PŘEKLADU	16
3.2. PROCES PŘEKLÁDÁNÍ A FÁZE PŘEKLADATELOVY PRÁCE	18
3.3. TŘI FÁZE PŘEKLADATELOVY PRÁCE.....	21
3.1.1. <i>Pochopení předlohy</i>	21
3.1.1.1. Filologické pochopení předlohy	21
3.1.1.2. Ideově estetické chápání	21
3.1.1.3. Chápání charakterů postav a prostředí děje	22
3.1.2. <i>Interpretace předlohy</i>	22
3.1.2.1. Hledání objektivní ideje díla	23
3.1.2.2. Interpretační stanovisko.....	23
3.1.2.3. Interpretace objektivních hodnot díla z tohoto stanoviska – překladatelská koncepce a možnost „přehodnocení“	23
3.1.3. <i>Přestylizování předlohy</i>	23
3.4. CHARAKTERISTIKA ČÍNSKÉHO KOMEDIÁLNÍHO SERIÁLU 家有儿女.....	26
4. PRAKTICKÁ ČÁST	27
4.1. DÍL Č. 23	31
4.1.1. <i>Popis děje epizody č. 23</i>	31
4.1.2. <i>Analýza chyb dílu č. 23</i>	32
4.2. DÍL Č. 34	53
4.2.1. <i>Popis děje epizody č. 34</i>	53
4.1.3. <i>Analýza chyb dílu č. 34</i>	54
4.3. DÍL Č. 40	89

4.3.1. <i>Popis děje dílu č. 40</i>	89
4.3.2. <i>Analýza chyb dílu č. 40</i>	89
ZÁVĚR	116
SEZNAM PRAMENŮ	119
5. PŘÍLOHY	123
5.1. PŘÍLOHA 1 – TABULKA KLASIFIKACE CHYB	123

Na tomto místě bych chtěla poděkovat panu Mgr. Ondřeji Vicherovi za odborné vedení mé práce, za jeho čas, cenné poznámky a připomínky, a také za možnost častých osobních konzultací. Dále bych tímto chtěla vyjádřit poděkování všem svým spolužákům, za jejich přínos pro výzkumnou část této bakalářské práce. V neposlední řadě patří obrovské poděkování mé rodině, bez které bych tuto práci nemohla dokončit.

SEZNAM GRAFŮ A TABULEK

Jana Novotná – Graf 1.....	32
Jana Novotná – Graf 2.....	33
Jana Novotná – Graf 3.....	33
Jana Novotná – Graf 4.....	34
Jana Novotná – Graf 5.....	35
Jana Novotná – Graf 6.....	35
Jana Novotná – Graf 7.....	53
Jana Novotná – Graf 8.....	55
Jana Novotná – Graf 9.....	55
Jana Novotná – Graf 10.....	56
Jana Novotná – Graf 11.....	57
Jana Novotná – Graf 12.....	57
Jana Novotná – Graf 13.....	58
Jana Novotná – Graf 14.....	88
Jana Novotná – Graf 15.....	90
Jana Novotná – Graf 16.....	90
Jana Novotná – Graf 17.....	91
Jana Novotná – Graf 18.....	92
Jana Novotná – Graf 19.....	92
Jana Novotná – Graf 20.....	93
Jana Novotná – Graf 21.....	115
Jana Novotná – Tabulka 1.....	36
Jana Novotná – Tabulka 2.....	58
Jana Novotná – Tabulka 3.....	93

EDIČNÍ POZNÁMKA

Pro přepis čínských slov jsem použila čínskou standardizovanou transkripci pinyin. Čínské výrazy jsou v práci zapsány ve zjednodušených čínských znacích.

1. ÚVOD

Předmětem mé bakalářské práce je analýza chyb v překladech tří vybraných dílů čínského komediálního seriálu 家有儿女 (Jia you er-nü). Příslušnou analýzu chyb jsem provedla na překladech, na kterých pracovali studenti 3. a 4. ročníku bakalářského studijního programu čínské filologie na Univerzitě Palackého v rámci kurzu Úvod do lexikografie čínštiny.

V teoretické části uvedu historické etapy vývoje překladu čínského jazyka, které hrály důležitou roli v jeho utváření, jelikož docházelo postupně k obohacování slovní zásoby, která se vyvinula do podoby, kterou známe dnes. K samotnému procesu překladu představím tři fáze překladatelské činnosti a úskalí s ní spojená, která se budou promítat v praktické části.

Praktická část zkoumá místa, v nichž jednotliví studenti chybovali či naopak dokázali najít adekvátní verze překladu z čínského do českého jazyka. Součástí výzkumu je navržení ideálních překladů. Analýzu chyb jsem během svého výzkumu nashromáždila po ukončení kurzu Úvod do lexikografie čínštiny a vytvořila z nich výběr nejzásadnějších chyb, které budou rozebrány. Pro přehlednost výzkumu budou v praktické části uvedeny také grafy s rozdělením a počtu chyb.

Cílem této práce je analyzovat překlady a uvést místa, kde se studenti nejvíce dopouštějí chyb.

2. METODOLOGIE

Realizace mé bakalářské práce se skládala z řady kroků. Studenti 3. a 4. ročníku oboru Čínská filologie na Univerzitě Palackého v Olomouci (včetně mě) absolvovali v zimním semestru 2019 kurz Úvod do lexikografie čínštiny. Předmětem tohoto kurzu byl intenzivní překlad čínského komediálního seriálu 家有儿女 (Jiayou er-nü). Překlad byl prováděn za účelem vytvoření paralelního dvoujazyčného korpusu. Studenti byli v rámci kurzu rozděleni do šesti skupin po čtyřech až šesti osobách, já sama jsem byla součástí skupiny A. V průběhu semestru jsme dostávali k nácvičce korektur díly, které přeložili kolegové z předchozího ročníku tohoto kurzu. Pro překlad byly vybrány tři díly – díl č. 23, č. 34 a č. 40. Každý díl byl rozdělen mezi dvě skupiny. Díl č. 23 překládala skupina E a F. Díl č. 34 překládala skupina A a B, poslední díl č. 40 překládala skupina C se skupinou D. V rámci skupiny A jsem provedla překlad své přidělené části dílu 34. Dále jsem provedla svůj vlastní překlad všech tří dílů.

Díly po skupinovém překladu prošly ještě v rámci zimního semestru na sobě nezávislou korekturou ostatních čtyř skupin. Dále mou vlastní korekturou a korekturou vyučujícího kurzu, který navíc provedl již předem také vlastní překlad všech dílů. Např. moje skupina A provedla překlad dílu č. 34 a zároveň provedla korekturu dílů č. 23 a 40.

Překladatelská řešení jednotlivých skupin a analýza jejich následných korektur jsou předmětem výzkumu mé bakalářské práce. Všechny údaje jsem zpracovala do tabulky, která mi sloužila pro přehledné zpracování dat.

Chyby jsem rozdělila do pěti skupin podle četnosti výskytu a to na: „gramatické“, „stylistické“, „lexikální“, specifická kategorie „nepřeloženo“ a druhá specifická skupina „nesprávná interpretace grafické složky znaku“. V tabulce jsem si tyto chyby vždy odlišila jinou barvou podle toho, do jaké skupiny spadaly. Díky tomuto postupu jsem zjistila, kolik a jaký druh chyb obsahoval jednotlivý díl a znázornila to v podobě grafu. Dalšími grafy, které jsem vytvořila ke každému dílu zvlášť, je graf počtu chyb zjištěných jednotlivými skupinami. V poslední řadě jsem pak také graficky znázornila všechny druhy chyb zvlášť a kolik jich která skupina označila. Pro praktickou část bakalářské práce jsem vytvořila pouze výběr z chyb na základě jejich komplexnosti a přínosu pro analýzu. Jedná se vždy o 5–10 chyb

z každého dílu. V příloze práce přikládám tabulku, která přehledně sumarizuje tento výběr, jejich celkový počet, kategorii a adekvátní překlad (viz Tabulka 1, s. 121). Na výběr chyb bylo nahlíženo ze dvou hledisek. Jednu část tvořily chyby, které nebyly snadno identifikovatelné. Druhou část pak naopak chyby, které korektoři rozpoznali a určili ihned, což do jisté míry také může poukazovat na rozdíly jazykové vybavenosti jednotlivých skupin studentů. Každý jednotlivý díl byl specifický převahou jiného druhu chyb.

Na začátku je vždy představena chybná věta s určením, o jakou chybu se přesně jedná. Následuje sdělení, kolik korektorů chybu zaznamenalo. Posléze je člověk seznámen s jejím kontextem. Kontext je pro lepší představení situace popsán více podrobně a v některých případech zahrnuje také část předchozího či následujícího dialogu. Pro přehlednost je uveden původní překlad věty a následují všechny návrhy korektorů, z nichž je pak vybrána správná verze s podrobným komentářem, kde a proč k chybě původně došlo. Níže uvádím příklad z praktické části výzkumu.

Příklad č. 1:

营养也都一样。 (yíngyǎng yě dōu yī yàng) - čas: 2:44 – *lexikální chyba*

Této větě předchází situace, kdy matka uvažuje nad tím, proč je každé její dítě jiné, i když je vychovává stejným způsobem a pod jednou střechou. Níže uvádím krátký úsek pro lepší pochopení kontextu.

Stopáž 2:10 -2:56 - Liu Xing se někam chystá, matka ho zastaví, aby jí šel pomoci s loupáním fazolí, ten souhlasí, ale chtěl by za to nějakou odměnu.

Překlad skupiny E, F:

Liu Mei: 奖励你晚上吃豆。

Jiǎnglì nǐ wǎnshàng chī dòu.

Za odměnu si můžeš dát večer fazole.

Liu Xing: 那小雨和小雪晚上也一样吃豆。不公平。

Nà xiǎoyǔ hé xiǎoxuě wǎnshàng yě yīyàng chī dòu. Bù gōngpíng。

Ale Xiao Yu a Xiao Xue si večer taky můžou dát fazole. To není fér!

Liu Mei: 你跟人小雨比呀 他多大你多大呀。

Nǐ gēn rén xiǎoyǔ bǐ ya tā duōdà nǐ duōdà ya.

Co se srovnáváš se Xiao Yu, vždyť je o tolik mladší než ty.

Liu Xing: 那小雪还比我大呢。

Nà xiǎoxuě hái bǐ wǒ dà ne.

Xiao Xue je ale starší než já.

Liu Mei: 你怎么不跟人姐姐比点别的呀 你。

Nǐ zěnmē bù gēn rén jiějiě bǐ diǎn bié de ya nǐ.

Co takhle kdyby ses se svou sestrou srovnával v něčem jiném.

Liu Mei: 人家可门门功课都考第一。你呢?

Rénjiā kě ménmén gōngkè dōu kǎo dì yī. Nǐ ne?

Ona má ve všech předmětech nejlepší známky ze třídy.

Liu Mei: 我就纳闷了 一个家里住着。

Wǒ jiù nàmènle yīgè jiālǐ zhùzhe.

Jedna věc mi není jasná. Děti žijí ve stejném domě.

是不是 吃的也都一样。

Shì bùshì chī de yě dōu yīyàng.

Jedí stejné jídlo.

营养也都一样。

Yíngyǎng yě dōu yīyàng.

Výchovu mají stejnou.

智商

Zhìshāng

Ale IQ?

Toto místo označily za chybné skupiny A+D a také skupiny JN a OV. Místo tedy považovalo za chybné 2/3 korektorů.

Původní překlad:

E, F: „*Výchovu mají stejnou.*“

Korektura:

A: „*Výživu mají stejnou.*“

D: „*Taky mají stejnou výživu.*“

JN: „*Výživu mají stejnou.*“

OV: „*Výživu mají stejnou.*“

V překladu skupin E+F se vyskytla lexikální chyba, kdy došlo k nesprávné interpretaci slova 营养 (yíngyǎng), jež neznamená „*výchova*“ nýbrž „*výživa*.“ Všechny skupiny nezávisle na sobě určily chybu znakové složeniny 营养 (yíngyǎng). Zbytek překladu věty je správný. Všechny verze překladu korektorů lze v tomto případě považovat za správné.

Díky tomuto výzkumu je možné pozorovat, ve které fázi překladu se skupiny studentů nejčastěji dopouští chyb. Dalším aspektem, který lze zjistit, je problematika slovní zásoby na základě rozličenosti děje každého dílu.

3. TEORETICKÁ ČÁST

3.1. Historie analýzy překladu

Analýza překladu se ve světové lingvistice objevuje až ve 30. letech, kdy se objevily první lingvistické práce zaměřené na překlad (Kufnerová, 1994, s. 7). Proces překládání je tradičně vnímán jako mezijazyková komunikace, ale mnoho teoretiků poukazuje na to, že nejde pouze o jazykovou stránku, ale považují překlad také za mezikulturní komunikaci. Kulturu nebo civilizaci lze chápat jako složitý celek, jenž zahrnuje znalosti, víru, umění, morálku, právo, zvyky a mnoho dalších zvyklostí, kterých člověk nabyl jako člen určité společnosti.

Existuje mnoho odlišných názorů na pojetí kultury. Mary Snell-Hornby, anglicko-australská překladatelka, zastává názor, že jazyk je vnitřní součástí kultury. Anglický lingvista John Lyons považuje jazyk konkrétní společnosti za nedílnou součást jejich kultury. Lexikální odlišnosti každého jazyka odráží kulturně důležité rysy předmětů, institucí a činností ve společnosti, ve které jazyk funguje. Peter Newmark, britský překladatel, lingvista a pedagog, nezamýšlí jazyk jako součást kulturních rysů. Kulturu vnímá jako způsob života a jeho projevy charakteristické pro určitou komunitu, která používá konkrétní jazyk jako jeho výrazový prostředek. Bez ohledu na to, zda tito teoretici považují jazyk za součást kultury či nikoliv, všichni uznávají, že jazyk a kultura jsou si vzájemně úzce propojené nebo na sobě vzájemně závislé. Proto se můžeme často setkat s pojmem jazyková kultura jako samostatnou entitou. (Liu, 2012, s. 2357).

V širokém pojetí je kultura rozdělena na parakulturu, kam spadají normy, pravidla, konvence pro celou společnost. Dále na diakulturu, jenž obsahuje normy, pravidla a konvence platné pro konkrétní skupinu ve společnosti, např. klub či firma. A v neposlední řadě idiokultura, jenž je kulturou individuální osoby na rozdíl od ostatních jednotlivců. Newmark to v omezeném smyslu dělí na pět skupin: ekologie, materiální, sociální, náboženská a jazyková kultura. Čínská a západní kultura čítá velké množství kulturních faktorů, které podléhají značné různorodosti (tamtéž, s. 2358).

Jednotlivé kultury se liší svojí historií, geografii, stravováním, zvyky, životním stylem apod. a tyto rozdíly následně reflektuje v používání idiomů v jejich jazyce. V mnoha jazycích se idiomy utvářely a utváří místními, pracujícími lidmi během jejich každodenního života (Yang, 2010, s. 148). Dalšími zdroji mohou být vlivy jiných zemí, vliv náboženství či mytologie. Co se týče čínských idiomů, některé z nich pochází z každodenního života, jiné z pohádek a dávné historie. Jejich témata jsou velmi rozsáhlá. Je to způsobeno proveniencí z různých společností a období, kterými si Čína během svého vývoje prošla. (Stoch, 2016, s. 58) Potřeba komunikace mezi zeměmi světa se stává stále naléhavější, a proto je výměna kultury a znalostí důležitým úkolem. Překlady idiomů jsou dobrým krokem k zavedení této myšlenky do praxe (Yang, 2010, s. 153).

V čínské historii můžeme zaznamenat důležité etapy vývoje překladu z čínského jazyka do jazyka cizího a naopak. První etapa se datuje již do 2. století n. l., kdy do Číny přes pohoří Himálaj začalo pronikat učení Buddhismu. Díky tomuto učení došlo k obohacení slovní zásoby jazyka čínského. Dalším důležitým obdobím pro překlad bylo 17. století, ve kterém došlo nejenom k nástupu nové čínské dynastie Qing, ale také k jezuitským misiím, kdy členové Jezuitů pronikali do Asie za účelem její postupné evangelizace. Docházelo tak k překladům z latinského jazyka do čínského a z čínského do latinského. Významným pionýrem byl Matteo Ricci (1552-1610), který svoji misi zahájil již v druhé polovině 16. století. Výhodou mu byla znalost čínského jazyka a také konfuciánského učení. I přes mnoho nepřátelských území v Číně bylo ustaveno mnoho jezuitských obcí ve střední a jižní Číně. Křesťanství bylo uznáváno mnoho čínskými hodnostáři. (Liščák, 2012, s. 107).

Na konci 19. a počátku 20. století nastalo období, kdy si Čína uvědomila důležitost západních technologií a vědy, což můžeme řadit k etapě třetí. Během první poloviny 20. století měl na Čínu vliv tehdejší Sovětský svaz a Čína tedy přijala psaní sovětského typu pro čínské revolucionáře, jednalo se o etapu č. 4. V etapě páté, tedy ve 21. století se Čína stala ekonomickým tahounem světa, pronikla do globální ekonomiky a kultury. Západní svět si uvědomil, že Čína již nemusí nutně komunikovat v anglickém jazyce. (Pellatt, Liu, 2010, s. 1).

Z předchozího odstavce je zřejmé, že první z etap byla náboženského a filozofického charakteru. Čína měla silné potřeby se obracet na víru. Naopak pozdější etapa dějin nastínila, že Čína prožívala období nestability. Byla ohrožena mocnostmi z Evropy a potýkala se s neefektivním a nemoderním hospodářstvím. Poté v Číně nastala radikální touha po změnách v mnoha oblastech, jak průmyslu a hospodářství, tak jazyka a kultury. Velkou roli hrál čínský překladatel Yan Fu (严复)¹, který byl čínským učencem, jenž sdílel prozápadní myšlenky. Významný podíl na transformaci jazyka měl jeden z nejvýznamnějších čínských spisovatelů Lu Xun (鲁迅)². Soustředil se na implementaci hovorového jazyka do vlastních literárních děl a tím se zasloužil o modernizaci jazyka, který od té doby mohl sdílet moderní myšlenky západního světa. Později během čtvrté etapy se objevují sovětské spisy a jejich překlady. Odráželo se v nich spojení mezi socialistickými národy. Byla vidět silná závislost na SSSR, jak po stránce materiální, tak ideologické. V dnešní době Čína obchoduje se zeměmi celého světa a můžeme vidět její pevnou pozici. Tak, jak se Čína učila v historii od jiných národů, teď se karta obrací a můžeme vidět, jak se translační aktivity posunuly jiným směrem. Přináší to globální změny ve vnímání čínského jazyka a kultury země. (Pellatt, Liu, 2010, s. 1-2).

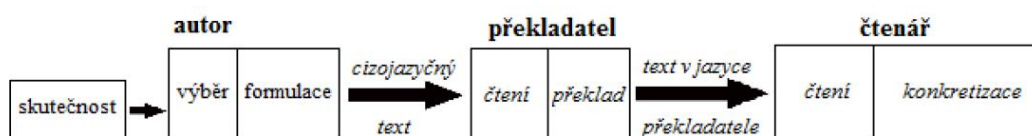
3.2. Proces překládání a fáze překladatelovy práce

Samotný proces překládání začíná ještě dříve, než vůbec začneme daný text číst. Jedná se o již dřívější budování našich obecných znalostí, jazykových dovedností či laterálního myšlení. (Pellatt, Liu, 2010, s. 12)

¹Yan Fu – (1854–1921) byl čínský učenec, který přeložil díla od Johna Stuarta Milla, Adama Smitha či Herberta Spencera, ve snaze poukázat na tajemství západního bohatství v podobě moderních technologií i v pokrokovém myšlení. Jeho překlady měly vliv na intelektuály v té době i později.

²Lu Xun – (1881-1936) byl nejvýznamnějším spisovatelem období Májového hnutí a je považován za tzv. otce zakladatele moderní čínské literatury. Proslavil se sbírkami povídek Vřava a Tápání. (Hladíková, 2014, s. 23)

Uznávaný český teoretik překladu Jiří Levý ve své knize napsal (1983, s. 44): „Překládání je sdělování. Přesně řečeno, překladatel dešifruje sdělení, které je obsaženo v textu původního autora a přeformulovává (zašifrovává) je do svého jazyka. Sdělení v překladovém textu obsažené pak dešifrovává čtenář překladu.“ Tím vzniká dvojčlenný komunikační řetěz (viz Obrázek 1).

Obrázek 1 Dvojčlenný komunikační řetězec, Autor: Jiří Levý

Původní autorovo dílo tedy vzniká subjektivním přetvořením objektivní skutečnosti. Roli zde hraje několik faktorů v podobě politického přesvědčení autora, dobový světový názor či doba, ve které autor žije. Tímto mohou vznikat například určité historické nesrovnalosti či odchylky, které autor přímo vnese do svého překladu. Je tedy nutné, aby autor uměl rozlišit životní fakta od těch uměleckých.

I když je překlad hotový, proces tím ještě nekončí. Překlad nabývá ve společnosti funkčnosti, až je společností přečtený. Prvně se jednalo o autorovo pojetí skutečnosti, poté překladatelovo pojetí originálu a ve třetí fázi subjektivního přetváření objektivního materiálu se setkáváme s čtenářovým pojetím překladu (tamtéž, s. 51). Překladatel by se měl zaměřovat na obsah díla, a co tím chce sdělit svým čtenářům, než na text samotný. Na to navazuje také myšlenka, že musí dbát na to, pro koho text překládá. Pokud by překládal například dětskou literaturu, bude jasné, že se bude zaměřovat spíše na co největší srozumitelnost jazyka. Pokud by se jednalo o literaturu pro náročné čtenáře, bude se snažit o zachování všech fines předlohy. „Souhrnně možno o postupu, kterým vzniká překlad říci, že ústředním bodem překladatelské problematiky je poměr tří celků: objektivního obsahu díla a jeho dvojí konkretizace, čtenářem originálu a čtenářem překladu. Tyto tři struktury budou nutně trochu rozdílné, hlavně podle toho, do jaké míry se při jejich utváření uplatňují oba diferenční činitelé: rozdíly mezi dvěma jazyky a rozdíly v obsahu vědomí dvou čtenářských okruhů. Snaha o omezení těchto rozdílů je největším

problémem překladatelovy práce a z úsilí analyzovat, nebo dokonce normativně definovat poměr těchto tří celků plynou také hlavní problémy teoretické.“ (tamtéž, s. 52)

3.3. Tři fáze překladatelovy práce

Po obsáhlém popisu překladatelského procesu Levý (1983, s. 53) také formuloval tzv. fáze překladatelovy práce, a to do následujících tří bodů:

- 1) Pochopení předlohy
- 2) Interpretace předlohy
- 3) Přestylizování předlohy

3.1.1. Pochopení předlohy

Nejdříve se předpokládá pochopení skutečnosti autora, který své dílo napsal a poté dobré vlohy překladatele, který umí především dobře číst, vcítí se do pravé podstaty díla, ale jeho smysl však zůstane zachován. Pochopení díla má také své roviny, konkrétně tři a to filologickou, ideově estetické chápání a prostředí děje s rysy postav.

3.1.1.1. *Filologické pochopení předlohy*

Filologické pochopení předlohy záleží čistě na tom, jakou má překladatel slovní zásobu a praxi v překládání. Mohou vznikat chyby například na základě polysémie³, homografie⁴ či homofonie⁵ určitých slov.

3.1.1.2. *Ideově estetické chápání*

Přečtení díla přinese čtenáři určité náladové ladění, podbarvení textu, ať už ironické či tragické. Pokud jste běžný čtenář, je možné, že to ani nepoznáte, ale

³ Polysémie – víceznačnost slova, kdy jedné izolované jazykové formě odpovídá více než jedna interpretace (Hladká, 2017).

⁴ Slova, která se liší svým významem, ale stejně se píší.

⁵ Slova, jež stejně zní, ale mají odlišný význam.

překladatel by měl rozpoznat a určit, jakými prostředky jimi autor dosahuje (Levý, 1983, s. 54).

3.1.1.3. Chápání charakterů postav a prostředí děje

Když překladatel pochopí ideově estetické hodnoty díla a jeho dílčí motivy, přechází k další fázi, která se jeví jako obtížný bod překladu. Jedná se o pochopení prostředí děje, vztahy mezi jednotlivými postavami, jejich charaktery a obecně autorův záměr celého díla. Nejenom čtenář, ale i překladatel má tendence vnímat slovo od slova, ale přitom je nutné si to převést jako celek, díky němuž dojde k celistvému chápání skutečnosti díla.

Podle Levého existují dva typy překladatelů, které odlišuje na základě způsobu překládání. První z nich je tzv. tvůrčí překladatel. Tvůrčí překladatel mezi originálem a překladem proniká za text k situacím, které se v díle odehrávají, a živě si představuje postavy v díle, které překládá. Druhým typem překladatele je naopak překladatel tzv. mechanický, kde už z názvu vyplývá, že se tedy jedná pouze o překládání slov textu bez jakýchkoliv představ a idejí, jež se za dílem skrývají (Levý, 1983, s. 56).

3.1.2. Interpretace předlohy

Při procesu překládání mnohdy dochází k nesouměřitelnosti obou jazykových materiálů, tudíž není možná úplná shoda vyjádření předlohy s překladem. Proto je velmi důležitou součástí interpretace, nikoliv pouze jazykově správný překlad. *“Častý je případ, že mateřský jazyk není schopen významově tak širokého nebo mnohoznačného výrazu, jaký je v originálu, překladatel pak musí význam specifikovat, rozhodnout se pro jeden z užších významů a k tomu potřebuje znát skutečnost, která se za textem skrývá.”* (Levý, 1983, s. 59)

Od původního autora díla požadujeme správnou interpretaci skutečnosti. Musíme se tedy u překladu zaměřit na tři aspekty, jimiž jsou hledání objektivní ideje díla, interpretační stanovisko překladatele a interpretace objektivních hodnot díla z tohoto stanoviska – překladatelská koncepce a možnost „přehodnocení.“

3.1.2.1. Hledání objektivní ideje díla

Aby interpretace díla byla správná, musí překladatel potlačit subjektivismus, který se dostává do rozporu s objektivním smyslem díla. Nejčastějším úskalím může být vkládání českých reálií, jež do díla nepatří či události, které překladateli připomenou útržky z jeho života, ale s původním dílem umělce však nemají nic společného. Obecně by tedy subjektivismus překladatele měl co nejméně zasahovat do původního díla umělce.

3.1.2.2. Interpretační stanovisko

Mnoho čtenářů má tendence si z díla vždy vybrat nejintenzivnější složky. Dobrý překladatel si však oproti tomu stanoví své interpretační stanovisko předem a předem si určí, co chce svým překladem čtenáři sdělit.

3.1.2.3. Interpretace objektivních hodnot díla z tohoto stanoviska – překladatelská koncepce a možnost „přehodnocení“

Poté, co si překladatel vytvořil určitý pohled na dílo a ví, pro jaký okruh čtenářů překládá, začne vznikat tzv. překladatelovo pojetí předlohy. Pokud se jedná o realistické vystižení díla, měl by překladatel vycházet a zachovat estetické hodnoty díla, ať už jsou v díle nepochybně či skrytě obsaženy. Měl by se zdržet vkládáním subjektivních nápadů, ovšem může vnést čtenářům nový pohled na dílo tím, že na některý aspekt bude kladen větší důraz. (Levý, 1983, s. 64)

„Prosazuje-li překladatel ve své práci vlastní ideu proti ideji díla, navrhuje na původní význam nový výklad, vytváří jinotaj“ (tamtéž, s. 65). Tímto pak může nastat situace, kdy druhotný motiv díla předčí motiv prvotní v originálním znění.

3.1.3. Přestylizování předlohy

Od původního autora díla očekáváme, že jeho tvorba ponese umělecky hodnotnou stylizaci skutečnosti. Poté žádáme od překladatele umělecky hodnotné přestylizování předlohy. Talent, který zde překladatel může využít je především jazyková stylizace, proto musí mít v první řadě nadání stylistické. Jazyková problematika překladu úzce souvisí hned s několika aspekty, jež si uvedeme níže.

Prvotní nesoulad se nám objevuje mezi poměry dvou jazykových systémů, kdy jazyk předlohy a jazyk překladu nejsou přesně souměřitelné.

Neexistují zde ekvivalenty pro všechny výrazy, a proto překladatel nemůže překládat mechanicky. Musí zde využít více pružnosti a celkové větší volnosti.

Další nesoulady vznikají po stránce sémantické. „Skutečnost, která nás obklopuje, je kontinuum, které mluvčí člení na segmenty, a ty pojmenovává. Toto členění se zčásti řídí strukturou skutečnosti, zčásti je dáno pojmenovacím systémem daného jazyka a skutečnosti nadřazeno (Levý, 1983, s. 70).“ Typickým příkladem mohou být patra v domě, kde náš národ nepočítá přízemí a až poté počítáme první poschodí jako patro, kdežto v čínském jazyce se prvním patro označuje již od přízemí. Pokud se zaměříme na etnickou oblast, shledáváme zde také rozdíly u označení příbuzenských vztahů. Uvádím zde příklad příbuzenského vztahu *švagr*, kdy existuje pouze tento pojem obecně pro švagra, ať už jedná o bratra manžela či manželky nebo manžela sestry a jaký mají věk, či jsou starší nebo mladší. V čínském jazyce však tuto skutečnost rozlišují a to následovně:

姐夫(jiěfū) = manžel starší sestry

妹夫(mèifū) = manžel mladší sestry

大伯(dàbó) = manželův starší bratr

小叔(xiǎoshū) = manželův mladší bratr

Jazyky považujeme jako komunikační systémy, které souhrnem svých prostředků ve výsledku mohou sdělovat stejné informace. Pokud srovnáme čínský a český jazyk, zjistíme, že jsou zde prostředky obou jazyků, které lze považovat za rovnocenné, poté prostředky, které z výchozího jazyka v jazyce cílovém chybějí a posledními jsou prostředky, které má naopak jazyk překladu navíc.

Nejzákladnějším se pak stává případ, kdy má jazyk překladu více informačních prostředků než jazyk originálu. Průměrný překladatel se snaží nahradit výrazové hodnoty originálu. Měl by však užívat specifických prostředků svého jazyka, jinak bude škála překladu chudší. Originální dílo může taktéž obsahovat určité latentní sémantické či stylistické hodnoty, které jsou součástí úmyslu sdělení, a které autor nemohl kvůli nedostatku jazykových prostředků vyjádřit. Překladatel může využít

jazykových prostředků svého jazyka a v některých dílech odhalit latentní významy díla a čtenářům přiblížit.

Výše jsem uvedla etapy vývoje překladu z čínského jazyka do cizího jazyka a opačně podle (Levý, 1983, s. 53-73), kde jsme mohli zaznamenat až do 20. století vlivy cizích zemí na Čínu a postupně došli k závěru, že dnes můžeme pozorovat naopak velké vlivy jak jazykové, tak kulturní Číny na okolní svět. Poté jsem konkrétně představila tři základní fáze překladatelovy práce. V první fázi se jednalo o pochopení předlohy, kde je nejdůležitější, aby se překladatel uměl vcítit do pravé podstaty díla a jeho smysl zůstal zachován. Druhou fází byla správná interpretace díla, kde často dochází k nesouměřitelnosti obou jazykových materiálů, a proto se od překladatele očekává správný výběr jazykových prostředků, aby smysl originálu zůstal zachován. V poslední fázi přestylizování předlohy se jedná o vylepšení překladu, kde překladatel může využít svůj talent především jazykové stylizace a překlad obohatit. Po představení požadavků, které jsou na překladatele kladeny během jeho práce lze na závěr říci, že nejvíce důležitá je pro překladatele představivost, schopnost objektivizace a stylistické nadání.

Ve své výzkumné části práci budu zkoumat analýzu chyb překladu vybraných tří dílů překladu čínského komediálního seriálu 家有儿女 (Jiayou er-nü). Typologii chyb jsem si zvolila následující: gramatické, stylistické, lexikální, specifická kategorie nepřeloženo a druhá specifická skupina nesprávná interpretace grafické složky znaku. Každý díl byl přeložen dvěma skupinami a poté proběhla následující korektura dalších šesti skupin. Prvním aspektem zkoumání je stanovení, jaký druh chyb a počet se vyskytoval v každém jednotlivém dílu. Poté se zaměřím na porovnání, kde se chyby u jednotlivých skupin shodovaly a kde naopak odlišovaly. Každý díl obsahuje jiný děj, tudíž se u každého dílu vyskytuje jiný druh chyb na základě toho, jakou jazykovou znalostí a znalostí slovní zásoby studenti disponovali. Jak jsem již uvedla výše, překladatelský proces obsahuje tři fáze překladu. Tyto fáze se budou promítat v mé analýze překladu jednotlivých skupin.

3.4. Charakteristika čínského komediálního seriálu 家有儿女

Čínský seriál 家有儿女 (Jia you er-nü) je komediální seriál, který byl poprvé v pevninské Číně odvysílán v roce 2005 na kanálu BTV4 a byl ukončen roku 2007. Natočeny byly celkem 4 epizody, které činí dohromady 367 dílů. Seriál pojednává o pětičlenné rodině žijící v panelovém domě v Pekingu. Hlavními postavami jsou režisér divadla Xia Donghai(夏东海), který má z předchozího manželství syna Xia Yu(夏雨) a dceru Xia Xue(夏雪). Dcera Xia Xue je velmi slušně vychovaná mladá dáma, jež patří mezi nejlepší studentky. Xia Donghai žije s rozvedenou matkou Liu Mei(刘梅), která pracuje jako zdravotní sestra v nemocnici a má z předchozího manželství syna Liu Xinga(刘星). Liu Xing je mladý chlapec, který se vždy snaží vyhýbat povinnostem a je velkým bavičem tohoto seriálu. Xia Donghai a Liu Mei tedy společně vychovávají tři děti. Příběhy skýtají životní problémy tří dospívajících dětí a také různorodé nástrahy členů jejich rodiny. Děj téměř každé epizody obsahuje také určitou morální lekci. Můžeme zde pozorovat na Čínu zcela netradiční počet členů jejich rodiny, když se zaměříme na to, že v pevninské Číně probíhala od roku 1979 do roku 2013 politika jednoho dítěte, jejíž cílem bylo omezení počtu dětí v rodinách, a tudíž měly rodiny pouze jedno dítě. Kromě pěti výše zmíněných hlavních postav se v seriálu objevuje také řada postav vedlejších. Konkrétně v dílech 23, 34 a 40, které jsou předmětem praktické části této bakalářské práce, se objevuje také postava Hu Yitong(胡一统), který je bývalým manželem Liu Mei a otcem Liu Xinga. V díle 40 se objevila Fan Xiaoying(范晓英), jenž je matkou Liu Mei a babičkou dětí.

Mnoho epizod obsahuje scény založené na historických nebo kulturních odkazech. Odkazy jsou velmi rozmanité. Obsahují skutečné historické postavy, fiktivní postavy z čínských románů, slavné čínské pokrmy, bojová umění atd. Tyto humorné scény založené na historických a kulturních odkazech nebude nikdy možno uspokojivě přeložit. Důvodem jsou kulturní rozdíly a absence jednotlivých aspektů výchozí kultury v kultuře cílové.

4. PRAKTICKÁ ČÁST

V praktické části uvedu 5-10 zásadních chyb z každého dílu, které jsem vybrala pro podrobnou analýzu z vytvořeného tabulkového procesoru Excel. Každý díl obsahoval jiný počet určitých chyb. Na základě celkové analýzy jsem vytvořila pět skupin chyb:

- A) Lexikální
- B) Gramatické
- C) Stylistické
- D) Specifická skupina Nepřeloženo
- E) Specifická skupina Nesprávná interpretace grafické složky znaku

Lexikální chyby byly početnou skupinou ve všech třech dílech. S tímto typem chyby se setkáváme velmi často. Skupiny mnohdy neodhadly správný význam slova, a tudíž došlo k nesprávnosti překladu celé věty. Zaznamenala jsem také častý problém neznalosti ustálených slovních spojení. Níže uvádím příklad z dílu č. 34, který překládaly skupina A a B. U této chyby se stal překladatel tzv. mechanickým překladatelem, kterého popisuje Jiří Levý ve své knize Teorie překladu, z níž jsem výše v teoretické části práce čerpala. Jedná se o překladatele, který má tendence vnímat slovo od slova místo širokého kontextu prostředí a děje.

Původní čínská věta: 有病 (yǒu bìng)

Původní překlad:

A, B: „*Jsem nemocný.*“

Korektura:

C: „*Blázne!*“

JN: „*Jste normální?*“

OV: „*Jste zdravější?*“ či „*Není vám něco?*“⁶

Druhou skupinou, kterou se ve své práci zabývám, jsou *gramatické chyby*. Ty se nejčastěji projevily s neznalostí syntaxe u překladatele, přičemž pak nastalo vytvoření věty s narušenou gramatickou skladbou. Níže uvádím příklad ze 40. epizody. Originální věta zněla: „他正在忙什么事业呢 (ta zhengzai mang shenme shiye ne).“

Původní překlad:

C, D: „*Je právě zaneprázdněn nějakými věcmi.*“

Korektura:

F: „*On s vámi nemluvil o tom, kvůli čemu je zaneprázdněný?*“

OV: „*On vám neřekl, čím se zabývá?*“

Třetí kategorie – *stylistické chyby* tvořily velké procento ve všech dílech. Tuto skutečnost přisuzuji tomu, že mezi studenty bylo mnoho tvůrčích překladatelů, z nichž každý disponuje jinou slovní zásobou a citem pro jazyk. Zde uvádím příklad z dílu č. 23. Čínská původní věta zní: „这就叫上有政策 下有对策 (Zhè jiào shàng yǒu zhèngcè xià yǒu duìcè).“

Původní překlad:

E, F: „*Tomu se říká, někdo se drží pravidel, jiný zase pravidla obchází.*“

⁶ Vyučující kurzu Mgr. Ondřej Vicher uvedl pouze částečné návrhy snažící se o vyjádření správného významu. Poté jsem je dopracovala do příslušných vět.

Korektura

A: „Tomu sa hovorí... authority majú svoje pravidlá a podriadení zas spôsoby ako ich obísť.“

JN: „Někdo pravidla dodržuje, někdo je obchází.“

OV: „Tam kde jsou pravidla, vždycky se najde někdo, kdo je bude obcházet.“

Specifická skupina *Nepřeloženo* se vyskytla pouze v díle č. 34. Jak již bylo zmíněno, díl překládaly vždy dvě skupiny dohromady. Mohlo se zde stát, že si skupiny špatně díl rozdělily, a tudíž vznikla větší nepřeložená část. Dalším faktorem mohla být nedostatečná jazyková vybavenost překladatele, který větu ponechal bez překladu. Na základě předchozích tvrzení se také můžeme domnívat, že skupina dobře nespolupracovala, jelikož se překladatelé mohli společně poradit v případě neznalosti jednoho člena. Níže uvádím příklad. Originální věta zní:“ 呆会儿要碰上个瘦小枯干的 (Dāi huì er yào pèng shàng gè shòuxiǎo kūgān de).“

Původní překlad:

A, B: chybí

Korektura:

C: „Pokud za chvíli narazím na nějakého strážníka.“

F: „Jestli potkám někoho vyzáblého a seschlého.“

OV: „Jestli za chvíli narazím na někoho malého, slabého a zchřadlého.“

Pátou a poslední skupinou, kterou jsem si v práci stanovila, je specifická skupina *Nesprávná interpretace grafické složky znaku*. Ta se vyskytla ve dvou dílech. Jedná se tedy o nesprávné čtení znaku. Došlo k záměně jednoho znaku za druhý z důvodu podobné grafiky – případ homografie. Překladatel nepochopil předlohu seriálu – konkrétně filologickou předlohu, kterou jsem již zmínila v teoretické části své práce a která se řadí mezi tři fáze překladatelovy práce. Níže uvádím příklad. Originální znění věty zní: „在我面前含沙射影的 (Zài wǒ miànqián hánshāshèyǐng de)“

Původní překlad:

E, F: 在我面前汉莎射影的。

Zài wǒ miànqián hànshā shèyǐng de.

Že narážíš na mě.

Korektura:

JN i OV: „在我面前含沙射影的。

Zài wǒ miànqián hánshāshèyǐng de.

Vím, na co tady přede mnou narážíš.

V následujících podkapitolách uvedu konkrétní podrobné analýzy vybraných chyb všech tří dílů, které budou zároveň doplněny o grafické znázornění.

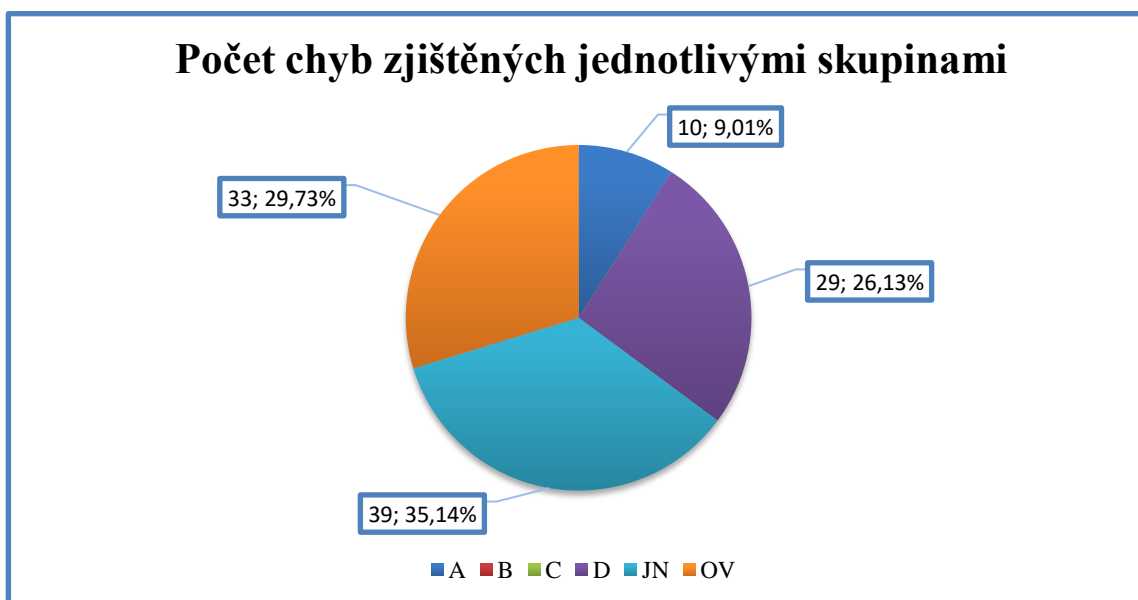
4.1.Díl č. 23

4.1.1. Popis děje epizody č. 23

Pro jasné pochopení kontextu analyzovaných chyb v překladu níže uvádím stručný popis děje epizody č. 23. Celý díl se odehrává v bytě rodiny v Pekingu. Děti mají ve škole vyhlášenou soutěž o nejlepší esej. Dcera Xia Xue je ze všech dětí vždy nejvíce a nejlépe připravená do školy. Je pevně odhodlaná tuto soutěž vyhrát a neúspěch si nepřipouští. Jejich matka Liu Mei slíbí Xia Xue za výhru nový MP3 přehrávač. Na to slyší také syn Liu Xing, který je průměrným studentem a do školy se moc nepřipravuje. Argumentuje však matce, že by mu nový MP3 přehrávač pomohl ke zlepšení anglického jazyka. Matka svého syna již dobře zná a ví, že na tyto účely by nesloužil. I přesto mu slíbí, že pokud bude mít nejlepší esej aspoň z jejich celé třídy, také ho dostane. Toho se Liu Xing chytne a slíbí, že ze sebe vydá to nejlepší. Kamarád mu pak poradí, že by práci, kterou si jeho sestra Xia Xue předem připravila doma, mohl tajně opsat a použít. Liu Xing neváhá a dopustí se tohoto činu. Vyhrává diplom, rodiče jsou na něj pyšní, že poprvé v životě dosáhl něčeho takového. Hned začínají přemýšlet, že by z něj vychovali spisovatele. Jeho sestra i tak tuší, že ji opsal. Stále na něj naráží různými připomínkami o zlodějích apod., až se Liu Xing nakonec přizná ke svému činu. Nejdříve se přizná otci a poté pod tlakem matce. Matka je na něj z počátku naštvaná, ale poté si i ona uvědomí, že jako mladá dělala chyby a drobné přestupky. Promluví s ním, pochválí ho za to, že se přiznal a mluvil pravdu. Nakonec oba společně se sestrou Xia Xue dostávají MP3 přehrávač.

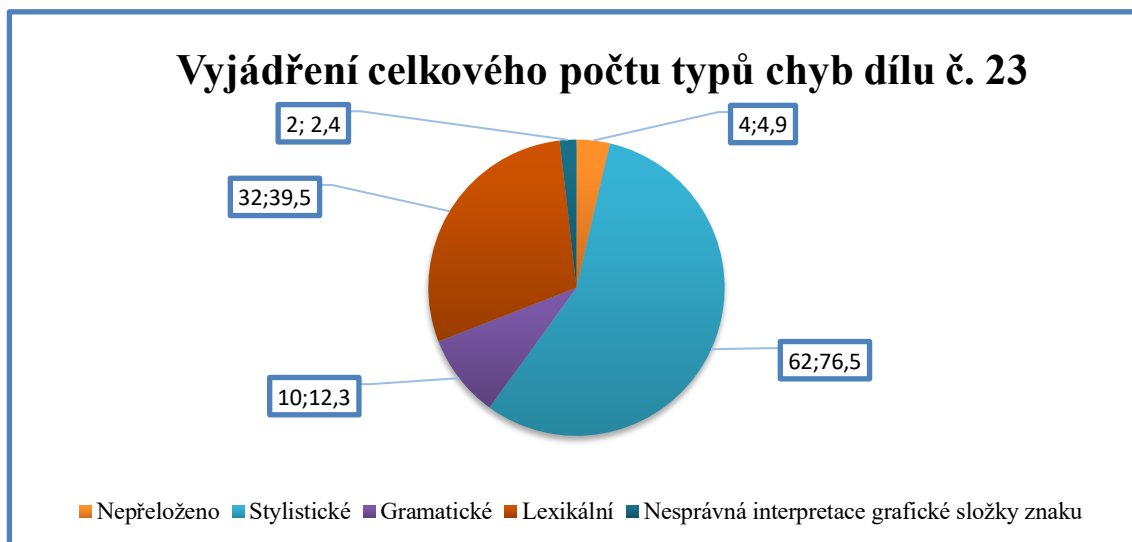
4.1.2. Analýza chyb dílu č. 23

V celém dílu č. 23 bylo celkově zaznamenáno všemi skupinami dohromady 105 chyb. Nejvíce chyb zaznamenala skupina JN (Jana Novotná) s počtem 39. Následovala skupina OV (Ondřej Vicher) s počtem 33. Dále následovala skupina D s 29 chybami a skupina A s počtem 10 chyb. Skupiny B a C v tomto díle nezaznamenaly žádné chyby. Důvodů žádného nezaznamenání chyb u skupin B a C mohlo být více. Prvním důvodem mohla být horší jazyková vybavenost, dále pak mohlo dojít ke špatné spolupráci mezi jednotlivými členy skupiny a obecně k horší pracovní aktivitě těchto skupin, a tudíž se na korekturu nemusely vůbec podívat. Níže uvádím graf s přesným procentuálním vyjádřením.

Jana Novotná – Graf 1

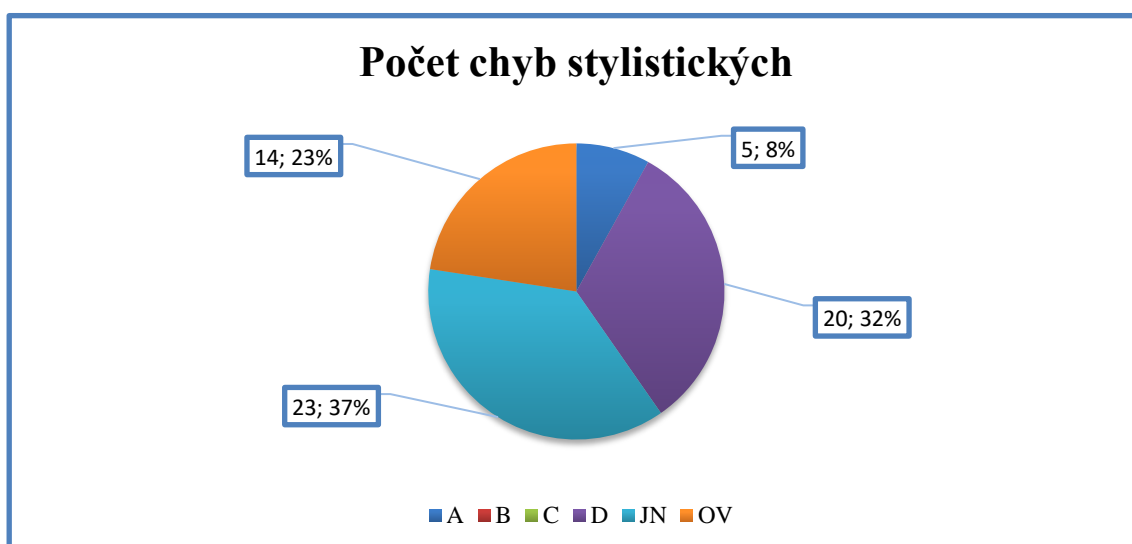
Nejpočetnějším druhem chyb, které jednotlivé skupiny označily, byly v tomto díle chyby stylistické, které celkově činily počet 59. Následovala skupina chyb lexikálních, kde jsem zaznamenala chyb 34. Méně početnou pak byla skupina gramatických chyb. Specifická skupina nepřeloženo se v tomto díle nevyskytla. Níže uvádím graf i s přesným procentuálním vyjádřením.

Jana Novotná – Graf 2

Stylistické chyby

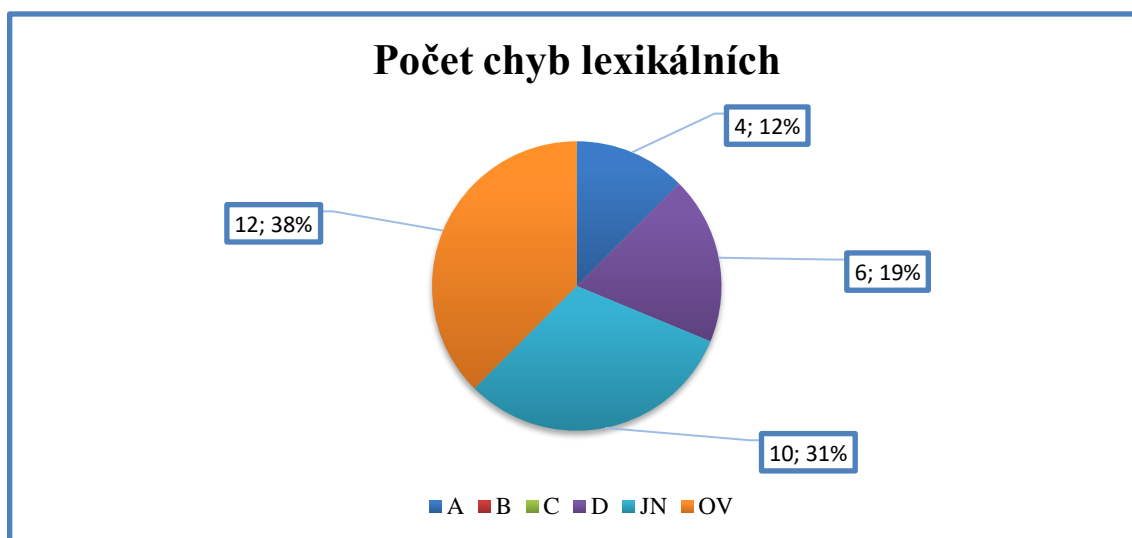
Stylistických chyb zaznamenala nejvíce skupina JN s počtem 23. Následovala skupina D s počtem 20. Skupina OV označila chyb 14 a skupina A našla chyb 5. Nevyskytla se zde žádná stylistická chyba, kterou by označily všechny skupiny zároveň. Poté jsem se zaměřila na stylistické chyby, které označily více než 2 skupiny. Celkově byly tyto chyby 4, což činí 12,5% z celkového počtu stylistických chyb.

Jana Novotná – Graf 3

Lexikální chyby

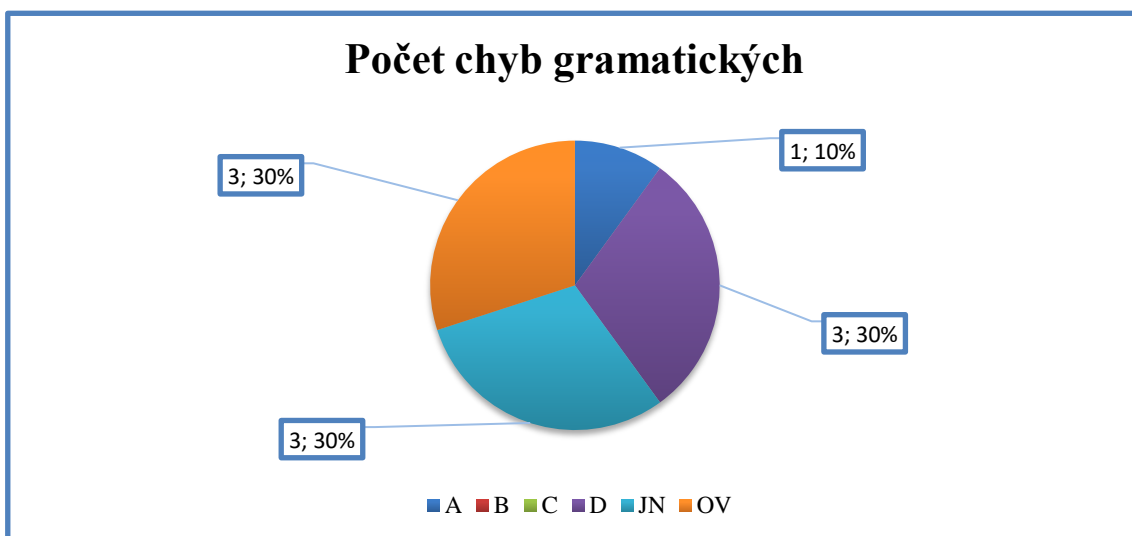
Lexikálních chyb nejvíce označila skupina OV s počtem 12, poté skupina JN s počtem 10, následovala skupina D s 6 chybami a poslední skupina A se 4 označenými chybami. Celkem 2 chyby, konkrétně v čase 2:44 a v čase 19:54, označily všechny skupiny společně. Z celkového počtu to je 6,2 %. Tyto chyby podrobně uvedu ve své analýze níže. Jiné chyby označené všemi skupinami se zde nevyskytly. Shoda u více než 2 skupin na stejné chybě se vyskytla pouze 1, procentuálně to je 3,1 %.

Jana Novotná – Graf 4

Gramatické chyby

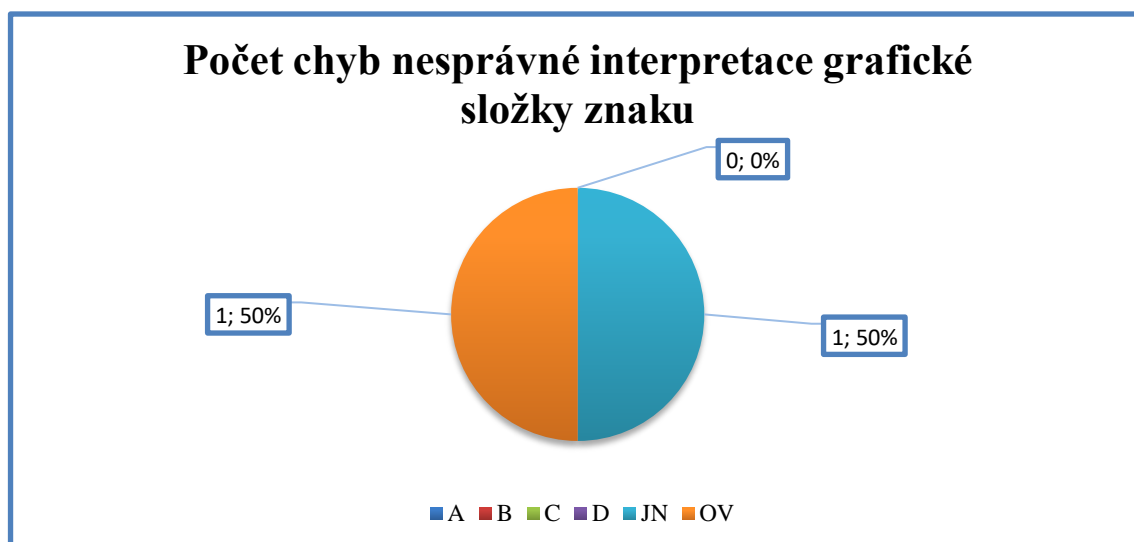
Gramatické chyby se v tomto díle příliš nevyskytovaly. Skupiny JN a OV označily 3 gramatické chyby. Skupina D uvedla 3 a skupina A jednu. Nebyla zde žádná gramatická chyba, na které by se shodly všechny skupiny korektorů. Více než 2 skupiny korektorů se shodly na jedné chybě – 10% z celkového počtu gramatických chyb.

Jana Novotná – Graf 5

Nesprávná interpretace grafické složky znaku

Poslední skupinou chyb, která se v tom díle vyskytla, je specifická skupina nesprávná interpretace grafické složky znaku. Chyba se vyskytla pouze jedna v celém díle. Označili ji korektoři JN a OV.

Jana Novotná – Graf 6

Zde příkládám tabulku, která uvádí celkový počet chyb v díle č. 23, shodu všech skupin na stejné chybě a poté shodu více než 2 skupin na stejné chybě.

Typ chyby	Celkový počet chyb	Shoda všech skupin	%	Shoda více než 2 skupin	%
<i>Gramatická</i>	10	0	0%	1	10%
<i>Lexikální</i>	32	2	6,2%	1	3,1%
<i>Stylistická</i>	62	0	0%	4	12,5%
<i>Nepřeloženo</i>	4	0	0%	0	0%
<i>Nesprávná interpretace grafické složky znaku</i>	2	0	0%	0	0%

Jana Novotná – Tabulka 1

Nyní uvedu analýzu chyb vybraných na základě skutečnosti, že je označilo více skupin. Všechny překlady, které jsou uvedeny v níže uvedeném, vybraném úseku, jsou původními překlady skupin E a F.

Příklad č. 1:

营养也都一样。(yíngyǎng yě dōu yī yàng) - čas: 2:44 – *lexikální chyba*

Této větě předchází situace, kdy matka uvažuje nad tím, proč je každé její dítě jiné, když je vychovává stejným způsobem a pod jednou střechou. Níže uvádím krátký úsek pro lepší pochopení kontextu.

Stopáž 2:10 -2:56 - Liu Xing se někam chystá, matka ho zastaví, aby jí šel pomoci s loupáním fazolí, ten souhlasí, ale chtěl by za to nějakou odměnu.

Liu Mei: 奖励你晚上吃豆。

Jiǎnglì nǐ wǎnshàng chī dòu.

Za odměnu si můžeš dát večer fazole.

Liu Xing: 那小雨和小雪晚上也一样吃豆。不公平。

Nà xiǎoyǔ hé xiǎoxuě wǎnshàng yě yīyàng chī dòu. Bù gōngpíng。

Ale Xiao Yu a Xiao Xue si večer taky můžou dát fazole. To není fér!

Liu Mei: 你跟人小雨比呀 他多大你多大呀。

Nǐ gēn rén xiǎoyǔ bǐ ya tā duōdà nǐ duōdà ya.

Co se srovnáváš se Xiao Yu, vždyť je o tolik mladší než ty.

Liu Xing: 那小雪还比我大呢。

Nà xiǎoxuě hái bǐ wǒ dà ne.

Xiao Xue je ale starší než já.

Liu Mei: 你怎么不跟人姐姐比点别的呀 你。

Nǐ zěnmē bù gēn rén jiějiě bǐ diǎn bié de ya nǐ.

Co takhle kdyby ses se svou sestrou srovnával v něčem jiném.

Liu Mei: 人家可门门功课都考第一。你呢?

Rénjiā kě ménmén gōngkè dōu kǎo dì yī. Nǐ ne?

Ona má ve všech předmětech nejlepší známky ze třídy.

Liu Mei: 我就纳闷了 一个家里住着。

Wǒ jiù nà mènle yīgè jiālǐ zhùzhe.

Jedna věc mi není jasná. Děti žijí ve stejném domě.

是不是吃的也都一样。

Shì bùshì chī de yě dōu yīyàng.

Jedí stejné jídlo.

营养也都一样。

Yíngyǎng yě dōu yīyàng.

Výchovu mají stejnou.

智商

Zhìshāng

Ale IQ?

Toto místo označily za chybné skupiny A, D a také skupiny JN a OV. Místo tedy považovalo za chybné 2/3 korektorů.

Původní překlad:

E, F: Výchovu mají stejnou.

Korektura:

A: Výživu mají stejnou.

D: Taky mají stejnou výživu.

JN: Výživu mají stejnou.

OV: Výživu mají stejnou.

V překladu skupin E, F se vyskytla lexikální chyba, kdy došlo k nesprávné interpretaci slov 营养(yíngyǎng), jež neznamena „*výchova*“ nýbrž „*výživa*.“ Všechny skupiny nezávisle na sobě určily chybu znakové složeniny 营养 (yíngyǎng). Zbytek překladu věty je správný. Všechny verze překladu korektorů lze v tomto případě

považovat za správné.

Příklad č. 2:

咱们走江湖的人就有一个字。(Zánmen zǒujiānghú de rén jiù yǒu yī gè zì)
– čas: 5:32 – *lexikální chyba*

V této scéně se baví syn Liu Xing se svým kamarádem, jak jsou stateční a ukradnou sestře její slohovou práci a pak ji použijí na soutěži ve škole pod svým jménem.

Stopáž: 5:07 – 5:32 – kamarád Jian Pan (键盘) navštíví Liu Xinga.

Jian Pan: 哎你姐在吗?

Āi nǐ jiě zài ma?

Je tvoje sestra doma?

Liu Xing: 不在。

Bùzài.

Není.

Jian Pan: 太棒了。

Tài bàngle.

Výborně!

你不是老说你姐

Nǐ bùshì lǎo shuō nǐ jiě.

Neříkal jsi vždycky.

什么作文特棒吗啊。

shénme zuòwén tè bàng ma a.

Že jsou její slohové práce vynikající?

回回都拿优秀。

Huíhui dōu ná yōuxiù

Když jsou tak vynikající.

我想从你姐拿借两篇。

Wǒ xiǎng cóng nǐ jiě ná jiè liǎng piān.

Tak bych si chtěl od ní vypůjčit 2 papíry.

等咱年级作文比赛的时候。

Děng zán niánjí zuòwén bǐsài de shíhòu.

Počkal bych, než přijde soutěž v psaní slohových prací v našem ročníku.

我用用怎样。

Wǒ yòng yòng zěnyàng.

A pak bych to použil.

Liu Xing: 这倒是个好主意。

Zhè dǎoshì gè hǎo zhǔyì.

To je vskutku dobrý nápad.

是吧 可我怎么跟我姐说呀。

Shì ba kě wǒ zěnmē gēn wǒ jiě shuō ya.

A jen tak se jí zeptám?

Jian Pan: 咱们走江湖的人就有一个字勇。

Zánmen zǒujiānghú de rén jiù yǒu yīgè zì yǒng.

My rytíři máme ale kuráž.

Korekturu provedly skupiny A, JN a OV, tedy polovina korektorů.

Původní překlad:

E, F: My rytíři máme přece kuráž.

Korektura:

A: My potulní artisti máme přece kuráž.

JN: My bojovníci máme kuráž.

OV: My zbojníci máme přece kuráž.

Pro slovo rytíř se nejčastěji v čínském jazyce užívá výraz 大侠 (dàxiá), nikoliv 走江湖的人 (zǒujiānghú de rén), který ovšem symbolizuje také čest a spravedlnost, což se o této situaci, kdy se Liu Xing chystá odcizit neprávem práci své sestry, říct nedá.

Korektor JN při své samostatné korektuře výraz 走江湖的人 (zǒujiānghú de rén) přeložila jako *bojovníci*, jež shledala jako nejvíce neutrální výraz.

Co se týče skupiny A, na čínském webu Baidu je skutečně uvedeno, že tato znaková složenina nese význam podobě lidí, kteří pořádají pouliční show (Zoujianghu de ren, 2020). Do kontextu tohoto seriálu však tento překlad nezapadá, jelikož Liu Xing a jeho kamarád jsou dva mladí chlapečci navštěvující základní školu, kteří mají v plánu ukrást práci jeho sestry, a ne potulní artisti, jak uvedla skupina A.

Vyučující kurzu (OV) se zaměřil jak na kontext, tak na přesnou definici znaků, která vypadá následovně: 走 = *chodit*, 江 = *řeka*, 湖 = *jezero*. Výkladový slovník Xiandai Hanyu Guifan Cidian (现代汉语规范词典) konkrétně označuje spojení 江湖 (jianghu) jako lidi, kteří se dříve živili prodeji drog, a později to odkazuje na osoby, kteří podvádí, pomlouvají a klamou (Xiandai Hanyu Guifan Cidian, 2014, s. 641).

V dřívějších dobách tento výraz označoval jedince, kteří se spoléhali pouze na své dovednosti např. akrobacie, bojová umění, věštění apod, aby si vydělali na živobytí. (Zoujianghu, 2020). Jiný čínský webový slovník poukazuje na také zajímavý význam: „*Byznys je byznys.*“ (人在江湖, 身不由己 – rén zài jiānghú, shēn bù yóujǐ). Věta znamená, že člověk bude jednat podle svých vlastních pravidel (Youdao, 2006).

Dále jsem se dotazovala na význam slovního spojení 走江湖的人 (zǒujiānghú de rén) čínské lektorky Zhang Shiyun (张释允), která působila půl roku na Univerzitě Palackého v rámci studií.

Zhang Shiyun výše uvedla, že čínský výraz „江湖(jiānghú)“ ve skutečnosti neznamená řeky a jezery, ale odkazuje na společnost. Odkazuje také na místa ve starověké Číně, která nepřijala vládní jurisdikci. Jsou to lidé, kteří nesouhlasí s kroky vlády. Téměř každý zná jejich jména. Ovládají skvěle kung-fu. Někteří z těchto lidí dělají dobré věci a jiní zase špatné. V kontextu tohoto dílu si Liu Xing a jeho kamarád myslí, že jsou právě jako oni – silní a mocní, každý slyšel jejich jména. Mají s nimi hodně společného. Často dělají ve škole věci, které každého překvapí. Každý ví, že jsou to nezbedné děti.⁷

Z výše uvedených variant označuji korekturu OV za správnou. Překlad korektora OV „*zbojníci*“ zde může odkazovat např. také mimo jiné na známou postavu lidového hrdiny Robina Hooda.⁸ V kontextu tohoto seriálu

⁷ 在中国有很多武侠小说（就是一些会功夫的人的故事）小说中，经常出现“江湖”这个词，这个词不是说真的江或者湖，而是指社会。也指在古代中国一些不接受政府管辖的地方，这些地方的人们自己怎么舒服怎么生活。小说中，很多人不接受政府的管理，他们四海为家，他们的功夫很厉害，大家听说过他们的名字。这些人有的做好事，有的做坏事。所以这里说“走江湖的人”是在开玩笑，说话的孩子觉得他和刘星是两个很厉害的人，大家都听过他们的名字，他们自己觉得他们就像“走江湖的人”一样。事实上，他们和“走江湖的人”有很多共同点，他们在学校经常做一些让大家惊讶的事，大家都知道他们是淘气的孩子，他们可能也很高兴自己变得有名，所以他们觉得自己就像“走江湖的人”一样 (Zhang, 2020)。

⁸ Robin Hood je archetyp lidového hrdiny, který bohatým bral a chudým dával. Žil v Anglii na přelomu 12. a 13. století. Se svou družinou sídlil v lese Sherwood nedaleko Nottinghamu. (J. Rubén Valdés Miyares, 2019)

představuje Liu Xing se svým kamarádem dva chlapce, jež nezapadají mezi obyčejné děti, jednají v rozporu s pravidly a mají mezi sebou určité kamarádké pouto.

Chybu zaznamenala pouze polovina korektorů, tudíž ji lze zařadit mezi chyby nesnadno identifikovatelné a správnou variantu nejlépe určil vyučující kurzu.

Příklad č. 3:

在我面前汉莎射影的。(zài wǒ miànqián hànshā shèyǐng de) – čas: 14:54 –
nesprávná interpretace grafické složky znaku

Sestra má podezření na svého bratra, že tu práci od ní opsal, chodí po pokoji a vede monolog na téma podvodníků. Bratr Liu Xing to už nevydrží a sdělí sestře, že si je vědom, na co tady naráží.

Stopáž: 14:40- 15:04 – Sestra Xia Xue vede v pokoji monolog o podvádění.

Xia Xue: 狐狸总是会露出尾巴的。

Húlí zǒng shì huì lùchū wěibā de.

Stejně jako liška nedokáže skrýt svůj ocas.

骗子总是会被戳穿的。

Piànzi zǒng shì huì bèi chuōchuān de.

Tak každý podvodník bude odhalen.

Liu Xing: 哎哟你别说了有完没完呀。

Āiyō nǐ bié shuōle yǒu wán méiwán ya.

Sakra, už buď ticho. Už jsi konečně skončila?

我知道了。

Wǒ zhīdào le.

Já vím.

Xia Xue: 你知道什么了。

Nǐ zhīdào shénme liǎo.

Co víš?

Liu Xing: 在我面前汉莎射影的。

Zài wǒ miànqián hànshā shèyǐng de.

Že narážíš na mě.

你不就骂我抄作文吗。

Nǐ bù jiù mà wǒ chāo zuòwén ma.

Nemusíš mi nadávat, že jsem opsal ten článek.

Xia Xue: 你抄作文。

Nǐ chāo zuòwén.

Ty jsi ho opsal?

Liu Xing: 对 这会得第一那作文就是抄你的。

Duì zhè huì dé dì yī nà zuòwén jiùshì chāo nǐ de.

Jo, abych mohl získat první cenu, tak jsem okopčil tvoji práci.

Chybu označily skupiny OV a JN.

Původní překlad:

E, F: 在我面前汉莎射影的。

Zài wǒ miànqián hànshā shèyǐng de.

Že narážíš na mě.

Korektura:

JN: 在我面前含莎射影的。

Zài wǒ miànqián hánshā shèyǐng de.

Vím, že narážíš na mě.

OV: 在我面前含莎射影的。

Zài wǒ miànqián hánshā shèyǐng de.

Vím, na co tady přede mnou narážíš.

Překlad do českého jazyka je správný, ale došlo k nesprávné interpretaci grafické složky znaku, kterou zaznamenali korektoři JN a OV. Skupiny E a F použily zdánlivě stejně znějící znak 汉 (hàn) = *příslušníci národa Han (Chan), etničtí Číňané* (Vochala, 2003, s. 166). Znak nezapadá do kontextu. Správným znakem, jenž zazněl v originálním díle je znak 含 (hán) = *udržet, obsahovat*. Korektura od JN se zaměřila pouze na chybně zapsaný znak. Vyučující (OV) se při své korektuře také přesněji zaměřil na význam celého idiomu 含莎射影 (hánshā shèyǐng). Idiom z dávné čínské historie označuje mýtické stvoření, které rozprašuje pískem lidské stíny do vody, a to jim způsobí nemoc. Je to tedy metafora, jež charakterizuje lidi, kteří zálučně útočí na lidi. (Hansha sheying, 2020) Sestra se díky svému monologu o zlodějích a podvodnících v pokoji snažila přimět jejího vinného bratra, který byl v pokoji přítomen, aby se přiznal. Korektura OV je na

základě výše zmíněných faktů a rozboru správná varianta.

Příklad č. 4:

我们班长涛和李健都有特酷。(wǒmen bān zhǎngtāo hé lǐjiàn dōu yǒu tè kù.) –

čas: 16:12 – *gramatická chyba*

Syn Liu Xing se otci přizná, že práci od své sestry okopíroval, a tudíž získal diplom podvodem. Otec se ho ptá, kvůli čemu to udělal. Liu Xing nejdříve tvrdí, že to bylo kvůli tomu, aby mu matka připravila jeho oblíbené jídlo, ale poté se také přiznává, že pravým důvodem byl MP3 přehrávač, který si moc přeje.

Stopáž: 16:03 – 16:25 – Otec se s Liu Xingem posadí ke stolu a ptá se ho.

Xia Donghai: 刘星同学请问你这是为什么呀。

Liú xīng tóngxué qǐngwèn nǐ zhè shì wèishéme ya.

Pane Liuxingu, proč jste to udělal, co?

Liu Xing: 为了大闸蟹。

wèile dàzháxiè.

Kvůli krabům.

Xia Donghai: 大闸蟹

Dàzháxiè.

Krabům.

Liu Xing: 当然 MP3 也比较重要。

Dāngrán MP3 yě bǐjiào zhòngyào.

Jo, ale MP3 je taky docela podstatný důvod.

我们班长涛和李健都有 特酷。

Wǒmen bānzhǎng tāo hé lǐ jiàn dōu yǒu tè kù.

Náš třídní předseda a Li Jian ji taky mají. A je fakt hustá.

Xia Donghai: 那他们俩也是靠抄别人作业得的。

Nà tāmen liǎ yěshì kào chāo biérén zuòyè dé de.

A oni dva ji taky získali tak, že okopírovali cizí práci?

Liu Xing: 我知道错了。

Wǒ zhīdào cuòle.

Já vím, že jsem udělal chybu.

我保证以后绝对不干了。

Wǒ bǎozhèng yǐhòu juéduì bù gān le.

Slibuji, že už to víckrát neudělám.

Tuto chybu označilo 50 % korektorů – skupina D, JN a OV.

Původní překlad:

E, F: Náš třídní předseda a Li Jian ji taky mají. A je fakt hustá.

Korektura:

D: Zhang Tao a Li Jian od nás ze třídy ji mají. Jsou fakt cool.

JN: Zhang Tao A Li Jian z naší třídy ji také mají a je dost cool.

OV: Zhang Tao A Li Jian z naší třídy ji také mají a je fakt cool.

Při své vlastní korektuře, společně s korekturou skupiny D a vyučujícího, jsem dospěla k závěru, že zde došlo ke gramatické chybě a nepochopení překladu ve dvou směrech.

První chyba, která nastala, byla záměna významu znaku a pinyinů jako v předchozím případě. Jedná se o znak „长“ (zhǎng) = *adjektivum starší, verbum vyrůst*. Složenina „班长“ (bānzhǎng) skutečně znamená *třídní předseda*. V originálním znění seriálu je však znak „张“ (zhāng), který nese více významů jako například *otevřít* či slouží jako *klasifikátor pro ploché předměty* v čínském jazyce. Pro nás je ovšem v tomto případě stěžejním faktem to, že se také jedná o jedno z nejčastějších čínských příjmení.

Uvedu doslovný překlad této věty pro přehlednější pochopení analýzy: 我们 (wǒmen) = náš, naše, 班= třída, 张涛 (zhāngtāo) = Zhang Tao, 和 (hé) = a, 李健 (lǐjiàn) = Li Jian, 都 (dōu) = všichni, dokonce, 有 (yǒu) = mít, 特 (tè) = speciální, velmi, obzvlášť, 酷(kù) = slangový výraz pro hustý či anglický výraz cool = suprový.

Z toho jasně vyplývá, že kvůli záměny znaku došlo k chybnému překladu celé věty. Nešlo tedy o třídního předsedu a člověka Li Jiana, nýbrž šlo o dva spolužáky z Liu Xingovy třídy: Zhang Taoa a Li Jiana. Všechny navržené korektury považuji za správné. Skupiny korektorů zde prokázaly dobrou jazykovou vybavenost, kdy si dokázaly větu správně rozdělit a přeložit.

Příklad č. 5:

我打死你我打死你 (wǒ dǎ sǐ nǐ wǒ dǎ sǐ nǐ) – čas: 18:41 – *stylistická chyba*

Matka se zlobí na Liu Xinga, protože zjistila od jeho mladšího bratra, že práci své sestry ukradl a opsal.

Stopáž: 18:18 – 18:44 – matka velice rozzlobená bude chtít zbít Liu Xinga.

Liu Mei: 刘星 给我出来

Liú xīng gěi wǒ chūlái.

Liu Xingu, hned sem pojd'!

Liu Xing: 什么事呀 那么大声?

Shénme shì ya nàme dàshēng.

Co se děje? Proč tak nahlas?

镇静 镇静。

Zhènjìng zhènjìng.

Hlavně v klidu, hlavně v klidu.

我那 MP3 不要了还不成吗?

Wǒ nà MP3 bù yào le hái bù chéng ma?

Já už tu MP3 teda nechci, to by šlo, ne?

救命啊。

Jiù mìng a.

Zachraňte mě!

Xia Donghai: 怎么了?

Zěnmě le?

Co se děje?

Liu Mei: 我打死你! 我打死你!

Wǒ dǎ sǐ nǐ! Wǒ dǎ sǐ nǐ!

Zabiju Tě! Zabiju Tě!

Korekturu provedl pouze OV.

Původní překlad:

E, F: Zabiju tě, zabiju tě!

Korektura:

OV: Přetrhnu tě jako hada!

Vyučující provedl korekturu, kdy zdůraznil, že český jazyk má v tomto případě více jazykových prostředků, jak danou větu vyjádřit a přeložit. Původní překlad nebyl chybný, ale na tomto příkladu můžeme demonstrovat, že mnozí studenti často překládají věty doslovně a nevyužívají bohaté slovní zásoby vlastního jazyka, do kterého překládají.

Příklad č. 6:

没撒过慌 (*méi sāguò huāng*) – čas: 19:54 – lexikální chyba

Otec si šel promluvit za rozzlobenou matkou a ptá se jí, zda taky někdy v životě neudělala nějaký přestupek.

Stopáž: 19:52 – 20:04

Xia Donghai: 你小时候就没抄过别人的作业?

Nǐ xiǎoshíhòu jiù méi chāoguò biérén de zuòyè?

Tady si jako malá nikdy neopsala něčí úkol?

没撒过慌。

Méi sāguò huāng.

Nikdy jsi nezalhalá?

Liu Mei: 我小时候每次抄人作业。

Wǒ xiǎoshíhòu měi cì chāo rén zuòyè.

Když jsem já někdy opsala úkol.

撒谎什么都是有客观原因

Sāhuǎng shénme dōu shì yǒu kèguān yuányīn.

Nebo zalhalá, měla jsem k tomu vždycky podstatné důvody.

Xia Donghai: 你可真够讲理的啊。

Nǐ kě zhēn gòu jiǎnglǐ de a.

Ty máš ale na všechno odpověď, vid'.

Chybu zaznamenala polovina korektorů – skupina A, D a JN.

Původní překlad:

E, F: Nikdy jsi nezalhalá?

Korektura:

A: Nikdy jsi nezpanikařila?

D: Nikdy jsi nezpanikařila?

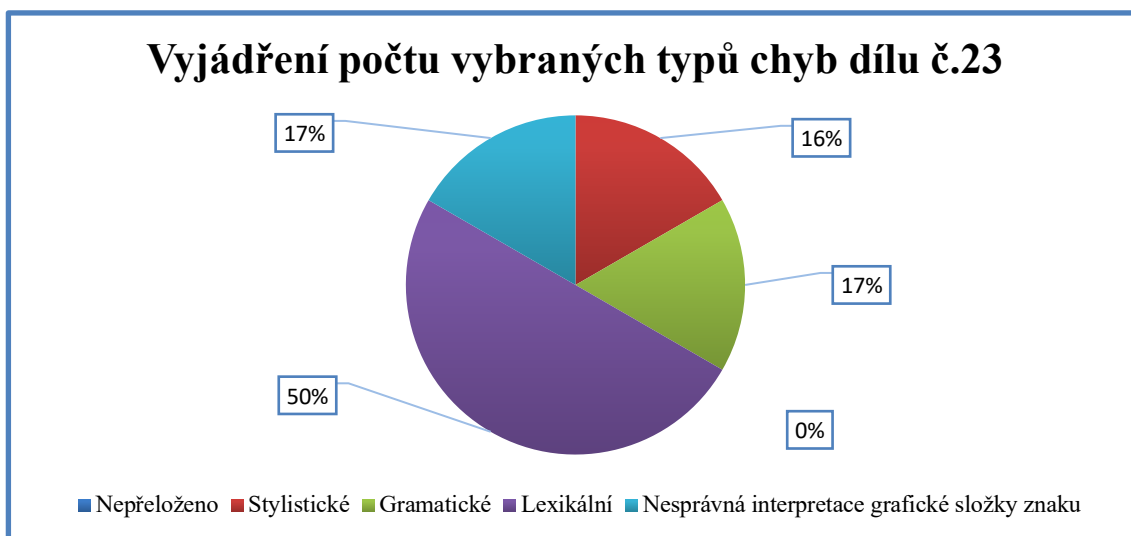
JN: Ty jsi nikdy nezpanikařila?

Nezávisle na sobě se skupiny shodly na stejné lexikální chybě, kde došlo ke správnému zapsání znaku i pinyinu, ale došlo k mylnému překladu. Skupina E a F, jež díl překládali, si spletli znak „慌“ (huāng) = *panikařit, ve spěchu* a znak „谎“ (huǎng) = *lhát*. Korektoři zde prokázali dobrou znalost čínských znaků, kde se často setkáváme se znaky, které podobně vypadají, ale nesou odlišné významy.

Shrnutí dílu č. 23

V dílu č. 23 bylo celkově zaznamenáno 111. Výběr pro praktickou část tvořil 6 chyb. Nejvíce se vyskytlo chyb lexikálních s počtem 3. Následovala jedna chyba gramatická, poté jedna chyba ze specifické skupiny Nesprávná interpretace grafické složky znaku a také jedna stylistická. Specifická skupina tzv. nepřeloženo, kterou jsem si pro výzkum také určila, se v tomto díle nevyskytovala. Lze z toho vyvodit, že korektoři neměli obecně problém se slovní zásobou tohoto konkrétního dílu a byli kompetentní každou větu přeložit. Problém následoval u významu některých znakových složenin, se kterými si překladatelé nevěděli rady, a vznikaly lexikální chyby. Vyskytly se také případy homofonie, se kterými si skupiny, které díl prvotně překládaly, nedokázaly poradit. Korektoři ale také prokázali dobrou znalost čínských znaků a gramatické stavby věty, jelikož počet gramatických chyb byl v tomto dílu minimální ve srovnání například s chybami lexikálními či stylistickými. Jednotlivé skupiny se většinou nezávisle na sobě shodovaly v určování chyb a následném správném překladu. Skupina E a F, jež díl překládaly, často chybovaly v záměně čínských znaků, které stejně zněly, ale nesly jiný význam, tedy případ homofonie. Skupiny B a C neoznačily žádnou chybu. Z vlastní zkušenosti při účasti na tomto procesu přisuzuji tento fakt špatné spolupráci ve skupinách, které si nebyly schopné pasáže rozdělit a provést postupnou korekturu.

Nakonec uvádím graf s procentuálním zastoupením vybraných chyb pro analýzu tohoto dílu.

Jana Novotná – Graf 7

4.2.Díl č. 34

4.2.1. Popis děje epizody č. 34

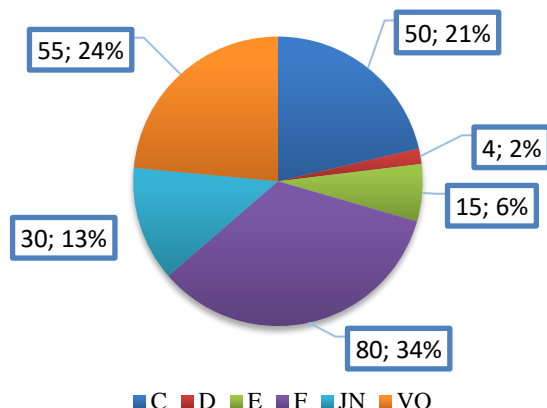
V díle č. 34 se Liu Xing zastane svého bratra Xia Yu před zlým sousedem Niu Niu (牛牛), který ho má tendence šikanovat. Otec Xia Donghai si šel se strýcem od Niu Niu promluvit, ale ten ho uhodil, a tak se Xia Donghai vrátil domů. Pohádá se svou ženou Liu Mei, která zastává názor, že lhát a bít se s ostatními není cesta. Xia Donghai se totiž pobil se sousedem, ale Liu Mei tvrdil, že venku pouze upadl. Vyčítá mu, že netuší, co je to opravdová moudrost a odvaha. Po hádce vyrazí Xia Donghai ven, kde potká Hu Yitonga – bývalého manžela od Liu Mei. Ten se mu snaží dávat rady, jak se poradit se svou manželkou a jak se v takové situaci zachovat, protože si mylně myslí, že to ona ho uhodila při nějaké hádce, a proto teď kulhá. Poté přijde Hu Yitong na návštěvu za svým synem Liu Xingem a vidí, že má něco s okem. Ihned se osočí na Liu Mei, že si hádky mají s manželem řešit mezi sebou a nezatahovat do toho i děti. Syn Liu Xing však přizná, že pomohl svému bratrovi před šikanou souseda Niu Niu. Ten pak zavolal svého strýce a chtěl Liu Xinga zbít. Při útěku Liu Xing narazil do lampy a ublížil

si. Hu Yitong prohlásí, že se jde postavit strýci od Niu Niu, když to jejich otec Xia Donghai nedokázal. Má obdiv u dětí, kteří si naivně myslí, že pěstmi se celá situace vyřeší a prohlásí ho za skutečného hrdinu a odvážného člověka. Hu Yitong však poté nervózně vyzvídá od svého syna, jak souseď vypadá, jak je velký, kolik váží apod. Uvnitř ví, že bojovat neumí a je zbabělý. Děti doma netrpělivě čekají, jak se situace vyřeší. Hu Yitong se vrátí a řekne, že bohužel nikdo nebyl doma, ale že pořádně tloukl na dveře, aby celý dům věděl, že tam byl. Liu Mei je na něj nahněvaná, protože udělal více škody než užitku a teď se tam za něj bude muset jít omlouvat. Hu Yitong je stále přesvědčený, že je lepší než Xia Donghai. Poté se domů vrátí Xia Donghai, má poraněnou ruku a je zadýchaný. Všichni se na něj vrhnou s dotazy, zda ho opět zbil strýc od Niu Niu. Hu Yitong má strach v očích, ale zároveň se cítí stále výše povýšeně a dává mu další přednášky. Poté do jejich domu vtrhne právě souseď – strýc od Niu Niu. Celá rodina se strachem v očích křičí, že zavolají policii. Souseď ovšem začne Xia Donghaiovi děkovat za to, že ho zachránil. Všem řekne, že ho přepadl nějaký lupič, dokonce vytáhl i nůž. Souseďovi se udělalo zle, ale Xia Donghai se nevzdal, dokud ho nechtyl. Prohlásí, že mu to nikdy nezapomene. Oba si podají ruce a usmíří se. Hu Yitong se vybarví jako zbabělec, který se pouze chvástá tím, co udělá, ale vždy to jsou pouhá slova, nikoliv činy. Děti jsou pyšné na jejich otce.

4.1.3. Analýza chyb dílu č. 34

Díl č. 34 překládala skupina A a B. V tomto díle bylo všemi skupinami korektorů zaznamenáno celkově 234 chyb. Nejvíce chyb určila skupina F s počtem 80, poté VO s 55 chybami, následovala skupina C s 50 chybami. JN zaznamenala 30 chyb. Nejmenší počet označených chyb měla skupina E s počtem 15 a nakonec skupina D se 4 chybami. Níže uvádím graf s přesným procentuálním vyjádřením.

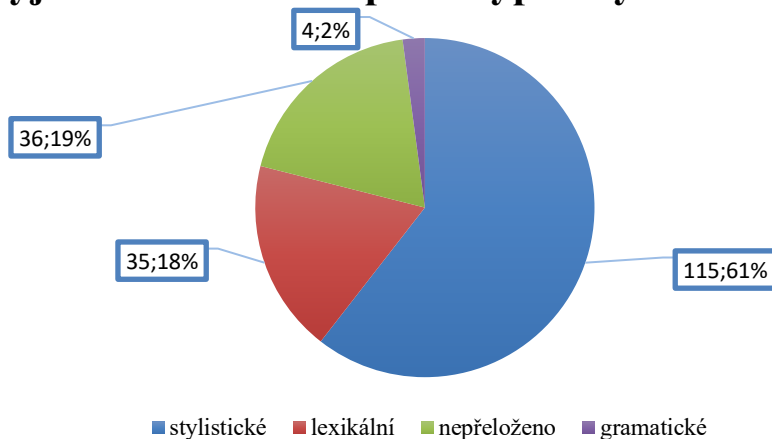
Počet chyb zjištěný jednotlivými skupinami

Jana Novotná – Graf 8

Nejvíce chyb bylo stylistických s celkovým počtem 115. Zajímavostí tohoto dílu je vysoký výskyt speciální skupiny nepřeloženo. Skupina nepřeloženo činí celkově 36, což je skoro stejný počet jako chyby lexikální, kterých se v tomto dílu objevilo 35. Skupina chyb nepřeloženo se nacházela pouze v díle č. 34. Gramatické chyby byly pouze 4.

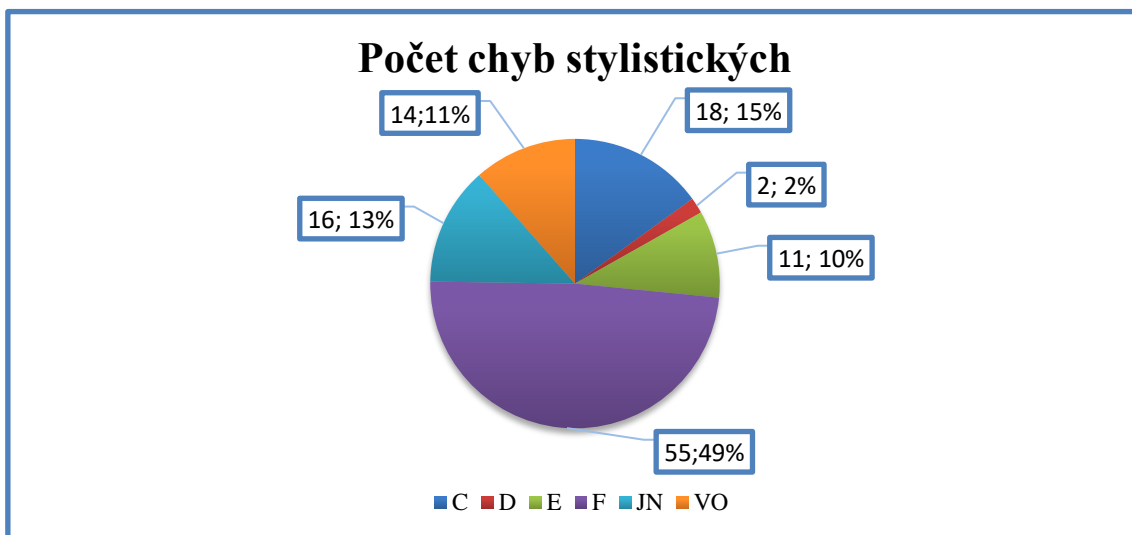
Vyjádření celkového počtu typů chyb v dílu č. 34

Jana Novotná – Graf 9

Stylistické chyby

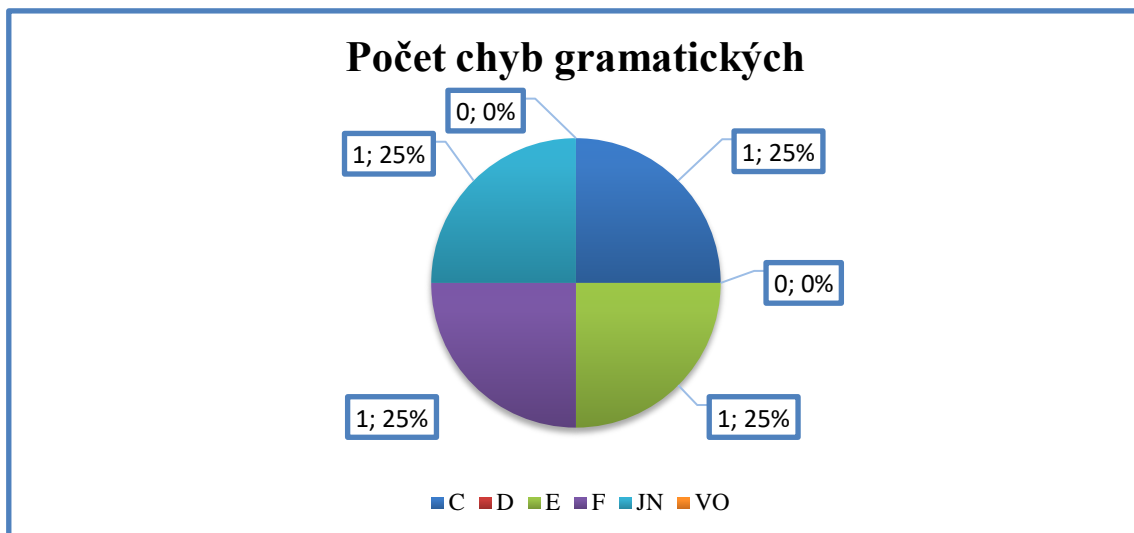
Stylistických chyb určila nejvíce skupina F s počtem 55. Poté následovaly skupina C s počtem 18, JN s počtem 16, VO označil 14 chyb. Skupina E určila chyb 11 a 2 chyby označila skupina D. Můžeme zde pozorovat, že korektoři ze skupiny F často nesouhlasili s originálním překladem vět skupiny A, B. V mnoha případech se jednalo pouze o jinou stavbu věty, která podle nich v českém jazyce zněla lépe, významy vět však byly přeloženy správně. Žádnou chybu neoznačily všechny skupiny korektorů společně. Celkem 5 chyb označily více než 2 skupiny, což je přesně 4,3% z celkového počtu chyb.

Jana Novotná – Graf 10

Gramatické chyby

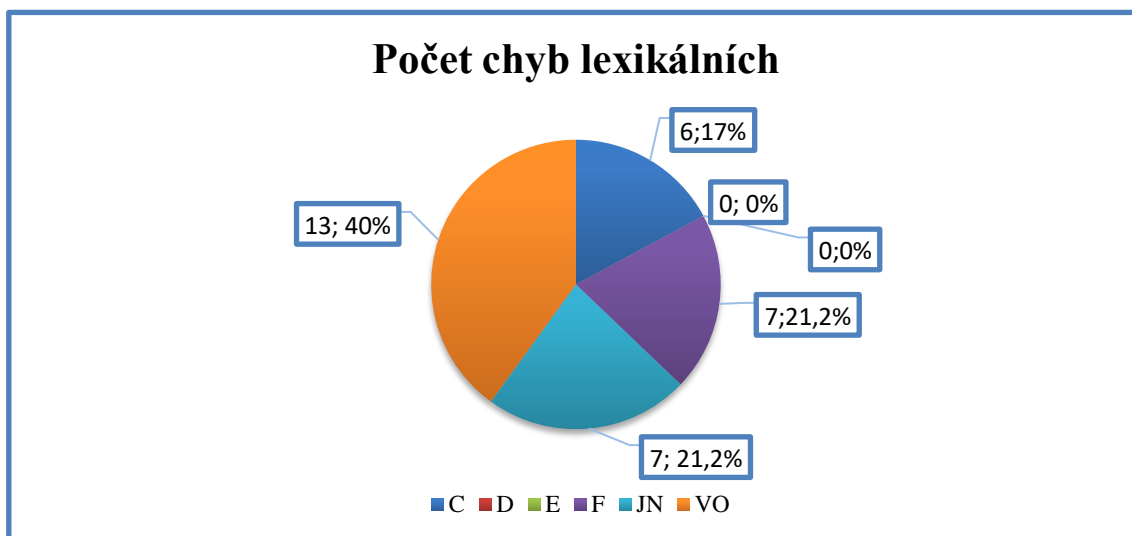
Co se týče gramatických chyb, byly zaznamenány pouze 4 chyby. Na žádné chybě se neshodly všechny skupiny společně a také se neshodly na žádné chybě více než 2 skupiny. Níže uvádím graf.

Jana Novotná – Graf 11

Lexikální chyby

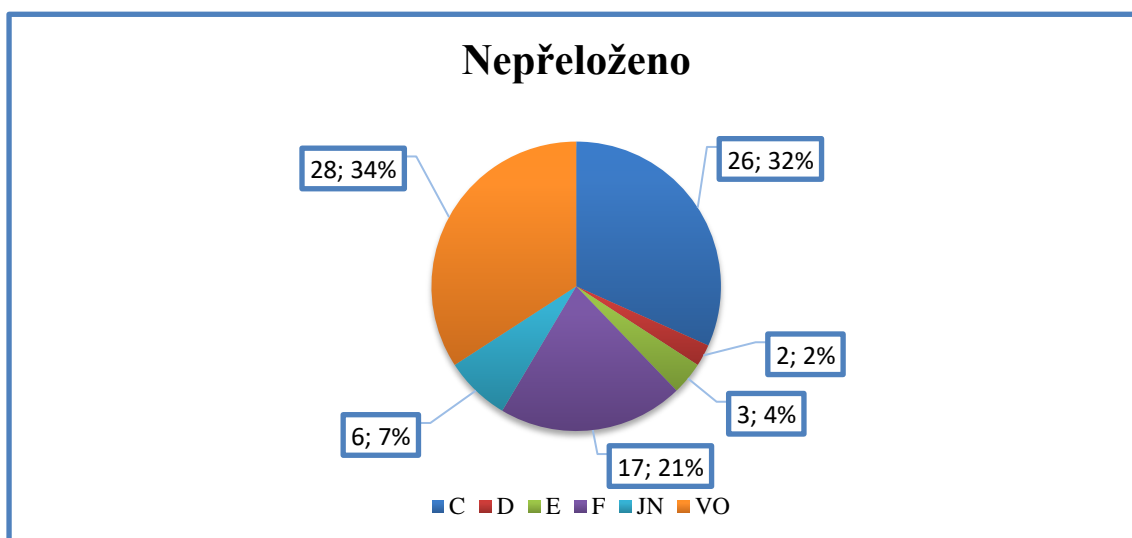
Lexikálních chyb byl zaznamenán vyšší počet. Mohlo to být způsobeno buď nedostatečnou jazykovou vybaveností, nedostatečnou pozorností nebo také slabou komunikací a spoluprací ve skupině. Na žádné chybě se neshodly všechny skupiny společně. Na celkem pěti chybách se shodly více než 2 skupiny – 14,2% z celkového počtu chyb.

Jana Novotná – Graf 12

Specifická skupina nepřeloženo

Specifická skupina nepřeloženo se v tomto dílu vyskytla v objemném počtu. Výše již bylo uvedeno, čím mohl být tak vysoký počet způsoben. Skupiny, které se následovně snažily nepřeložené úseky doplnit, také udělaly chybu. Všechny skupiny provedly překlad chybějícího úseku.

Jana Novotná – Graf 13

Zde příkládám tabulku, která uvádí celkový počet chyb v díle č. 34, shodu všech skupin na stejné chybě a poté shodu více než 2 skupin na stejné chybě.

Typ chyby	Celkový počet chyb	Shoda všech skupin	%	Shoda více než 2 skupin	%
Gramatická	4	0	0%	0	0%
Lexikální	35	0	0%	5	14,2%
Stylistická	115	0	0%	5	4,3%
Nepřeloženo	36	36	100%	0	0%
Nesprávná interpretace grafické složky znaku	0	0	0%	0	0%

Jana Novotná – Tabulka 2

Nyní uvedu výběr chyb z dílu č. 34 k analýze. Chyby byly vybrány na základě četnosti označení jednotlivými skupinami. V neposlední řadě zde bude představen specifický nepřeložený úsek, který se v dílu objevil. Všechny překlady, které jsou uvedeny v níže uvedeném, vybraném úseku, jsou původními překlady skupin A a B.

Příklad č. 1:

也不是被人推了一大跟头拍拍土就回家。(yě bù shì bèi rén tuīle yī dà gēntou pāi pāi tǔ jiù huí jiā) – čas: 2:32 – *gramatická a lexikální chyba*

Otec Xia Donghai se hádá se svou manželkou, děti to slyší. Otec chce odejít z domu na procházku. Kulhá a děti si myslí, že ho manželka Liu Mei uhodila a ptají se, zda se za něj mají přimluvit. Xia Donghaie však neuhodila manželka, ale jeho soused, se kterým se pokoušel vyřešit spor ohledně šikany jejich synů. Manželka tvrdí, že bít se s někým není žádná odvaha. Xia Donghai jí před dětmi oponuje, že upadl na zem. Liu Mei ovšem ví, že to není pravda a před dětmi poukazuje na to, že lhát se nemá. Snaží se dětem vysvětlit, co je to pravá odvaha a statečnost.

Stopáž: 22:28 – 2:34 – Xia Donghai s Liu Mei vysvětlují dětem.

Xia Donghai: 爸爸的这种行为不是软弱。

Bàba de zhè zhǒng xíngwéi bùshì ruǎnrùo.

Chování otce není slabošské.

真正的勇敢不是要去和别人打架。

Zhēnzhèng de yǒnggǎn bùshì yào qù hé biérén dǎjià.

Bít se s ostatními není skutečná odvaha.

Liu Mei: 也不是被人推了一大跟头拍拍土就回家。

Yě bùshì bèi rén tuīle yī dà gēntou pāi pāi tǔ jiù huí jiā.

Také to není někoho srazit k zemi a poté se vrátit domů.

Tato chyba byla označena pouze korektor OV. Můžeme se tedy domnívat, že chyba byla pro ostatní skupiny nesnadno identifikovatelná.

Původní překlad:

A, B: Také to není někoho skolit na zem a poté se vrátit domů.

Korektura:

OV: Také to není nechat se srazit k zemi, poté se jen oprášit a vrátit zpět domů.

Korektor OV poukázal ve větě na znak „被(bèi),“ jenž je konkrétně v této větě použit jako prepoziční sloveso a označuje trpný rod. Dochází zde ke gramatické chybě a nesprávnému překladu významu celé věty. Druhým aspektem, na který ve své korektuře vyučující upozornil, je složenina „拍拍 (pāipāi).“ Samotný znak 拍(pāi) nese mnoho významů v čínském jazyce, pro nás je v tomto případě důležitý význam „plácat“ či „poplácat.“ jako například ve větě: „拍掉身上的土 (pāi diào shēnshang de tǔ),“ jež znamená *oprášit se* či *někomu oprášit oblečení* např. od prachu (Dict.CN, 2020). Tento význam právě nese i výše uvedená

věta, kdy je zde „拍拍(pāipāi)“ ve smyslu oprášit, oprášit se. V tomto případě je správnou verzí neliterární překlad korektora OV.

Příklad č. 2:

将来要考不上清华北大。(jiānglái yào kǎo bù shàng qīnghuá běidà) – čas: 6:10 – *lexikální chyba*

Hu Yitong se zastaví u rodiny Xia v bytě, aby se podíval, jak se má jeho syn Liu Xing. Všimne si, že má modřinu na obličeji a myslí si, že to mu způsobila matka Liu Mei a jeho nevlastní otec Xia Donghai, když se spolu hádali. Sdělí Liu Mei, aby do svých hádek s manželem syna nezatahovali. Liu Xing se ovšem otci přizná, že se dostal do sporu se sousedem Niu Niu, který na něj zavolal svého strýce. Liu Xing poté při útěku před ním narazil do lampy a ublížil si.

Stopáž: 6:08 – 6:19 – otec Hu Yitong rozzuřeně promlouvá k Liu Mei.

Hu Yitong: 看把孩子打成什么样了。

Kàn bǎ háizi dǎ chéng shénme yàngle.

Jen se podívej, jak jste to dítě zmrzačili.

将来要考不上清华北大。

Jiānglái yào kǎo bù shàng qīnghuá běidà.

Ted' se nikdy nedostane na univerzitu Qinghua v Pekingu.

我跟你们两口子没完。

Wǒ gēn nǐmen liǎng kǒuzi méiwán.

Ještě jsem s vámi dvěma neskončil.

Liu Mei: 你别在这儿胡说八道行不行啊。

Nǐ bié zài zhè'er húshuō bādào héng bùxíng a.

Co to zase plácáš?

Hu Yitong: 你们俩口子打架摔盆摔碗不成啊。

Nǐmen liǎng kǒuzi dǎjià shuāi pén shuāi wǎn bùchéng a.

Vy dva se pořád strašně hádáte.

拿孩子出气算什么本事呀。

Ná hái zǐ chūqì suàn shénme běnshì ya.

A pak si to vylíváte na děcku, to se dělá?

V této pasáži se chyba nachází ve větě 将来要考不上清华北大(*Jiānglái yào kǎo bù shàng qīnghuá běidà*). Tato chyba byla označena polovinou korektorů. Studenti určili dobře význam znakové složeniny, ale větu přeložili doslovně, a tudíž to následně nezapadalo do zamýšleného kontextu děje seriálu.

Původní překlad:

A, B: Teď se nedostane ani na univerzitu Qinghua v Pekingu.

Korektura:

C: Teď se nedostaneš na žádnou pekingskou univerzitu.

F: Teď se nedostaneš na univerzitu v Pekingu.

JN: V budoucnu se nedostaneš na školu v Pekingu.

OV: S takovou se v budoucnu na žádnou prestižní univerzitu nedostaneš!

Vyskytla se zde lexikální chyba, kdy skupina A a B špatně pochopily význam slovního spojení „清华北大 (qīnghuá běidà).“ Jedná se o dvě velmi významné pekingské univerzity. Otec Hu Yitong zde chtěl pouze poznamenat, že když se uhodil do hlavy, nebude teď kvůli tomu schopný se dostat na žádnou univerzitu. Dalším důležitým spojením je „将来(jiānglái),“ jež je v čínském jazyce uvádí děj slovesa do budoucího času,“ nikoliv tedy v čase přítomném, jak bylo uvedeno u řešení skupin A a B.

Na korektuře můžeme vidět, že studenti správně porozuměli, že se jedná o dvě velmi známé univerzity v Pekingu, ale příliš se soustředili na doslovný překlad a na místo, kde se univerzity nachází. Otec tuto větu nemyslel doslovně, ale obrazně. Všechny verze korektury lze považovat za adekvátní.

Příklad č. 3:

趴下了，下一个镜头呢。(pā xiàle, xià yī gè jìngtóu ne) – čas: 8:05 – *stylistická chyba*

Otec Hu Yitong vyčítá matce Liu Mei, že někdo takhle zranil jejich syna a oni s tím nic nedělají. Liu Mei mu oponuje, že Xia Donghai si byl se sousedem promluvit, avšak neuspěl. Děti mu sdělily, že ho soused shodil na zem a Hu Yitong se zvědavostí začne dále vyptávat.

Stopáž: 8:01- 8:11

Xia Yu: 我爸让人推一大跟头。

Wǒ bà ràng rén tuī yī dà gēntou。

A pak tatku strčil a on spadnul.

Hu Yitong: 趴下了，下一个镜头呢。

Pā xiàle, xià yīgè jìngtóu ne.

Takže šel do kolen. A v dalším záběru?

Xia Xue: 爬起来拍拍土就自己回家来了。

Pá qǐlái pāi pāi tǔ jiù zìjǐ huí jiā láile.

Vyškrábal se na nohy, udeřil do země a šel domů.

Tuto chybu označilo 50 % korektorů – JN, OV a skupina C.

Původní překlad:

A, B: Takže šel do kolen. A v dalším záběru?

Korektura:

JN: Takže šel k zemi a dál?

OV: Takže šel do kolen a dál?

C: Takže šel do kolen. A co bylo dál?

Skupina A a B, které větu překládaly, opět inklinovaly k doslovnému překladu. Překlad není považován za špatný, ale skupiny vnímaly slovo od slova a nezaměřily se na kontext děje, tudíž následně nezvolily vhodný výraz slova do dialogu mezi Hu Yitongem a Xia Xue.

Slovní spojení 镜头 (jìngtóu) v čínském jazyce skutečně znamená „záběr“ či „scéna,“ ovšem pro kontext této rozpravy to zní neobratně. S korektory, kteří tuto chybu označili, jsme se shodli na téměř totožné stylistické opravě. Všechny 3 výše uvedené varianty lze v tomto případě pokládat za vhodné.

Příklad č. 4:

有病 (yǒubìng) – čas: 9:45 – *lexikální chyba*

Otec Hu Yitong slíbil svému synovi Liu Xingovi, že se pomstí otci od Niu Niu, který ho šikanuje. Jsou spolu venku a Liu Xing se otce ptá, jaký má plán. Otec zapálený do jeho slov a plánu ke konci křičí a dělá bojová gesta. V tom se objeví neznámý mladík, který prochází kolem.

Stopáž: 9:43 -9:48 – cizí mladík reaguje na řev a gesta Hu Yitonga.

Hu Yitong: 谁敢欺负我儿子。

Shéi gǎn qīfù wǒ érzi.

Kdo se odváží šikanovat mého syna?

Mosheng ren: 有病。

Yǒu bìng.

Jsem nemocný.

Hu Yitong: 谁敢欺负?

Shéi gǎn qīfù?

Tak kdo se odváží?

Původní překlad:

A, B: Jsem nemocný.

Korektura:

C: Blázne!

JN: Jste normální?

OV: Jste zdravější“ či „Není Vám něco?

Tato chyba byla označena skupinou C, JN a OV, tedy opět 50 % korektorů.

Jedná se o velmi jednoduché slovní spojení. Z tohoto vyvozují, že skupiny A a B, které díl překládaly, nevěnovaly patřičnou pozornost kontextu seriálu, jinak by neučinily takovou chybu. Kvůli doslovnému překladu špatně pochopily

kontext, kdy cizí mladík netvrdí o sobě, že je nemocný, ale reaguje na otce od Liu Xinga, který se chová hlučně a zvláště. Všechny korektury lze považovat za správné.

Příklad č. 5:

Nepřeložená pasáž skupin A a B.

Čas: 11:02 – 11:38 – *specifická chyba nepřeloženo a lexikální*

Nepřeložená pasáž:

一进门呀。我先打他的满脸花。

Yī jìn mén ya wǒ xiān dǎ tā de mǎn liǎn huā.

让他服软。

Ràng tā fú ruǎn.

对了爸想问你一下啊。

Duì le bà xiǎng wèn nǐ yí xià a.

就是那个牛牛的舅舅

Jiù shì nà gè niú niú de jiù jiù

他身高多少体重多少

Tā shēngāo duōshǎo tǐzhòng duōshǎo

练过什么功夫没有。

Liànguò shènméi gōngfū méiyǒu.

知己知彼方能百战不殆呀。

Zhīyǐ zhī bǐfāng néng bǎizhànbùdài ya.

成。

Chéng

你哪没您高也没您壮。

Nǐ nǎ méi nín gāo yě méi nín zhuàng

也没您会练。

yě méi nín huì liàn.

Jako první provedla překlad všech výše uvedených vět skupina C a poté ji kontrolovaly ostatní skupiny – D, F, JN a OV.

一进门呀我先打他的满脸花。

Yī jìn mén ya wǒ xiān dǎ tā de mǎn liǎn huā.

Překlady:

C: Jakmile vejdu dovnitř, tak mu upravím fasádu.

F: Hned jak otevře dveře, tak mu takovou natáhnu.

OV: Hned jak vrazím dovnitř, rozbiji mu hubu.

让他服软。

Ràng tā fúruǎn.

Překlady:

C: A on se sesype.

F: Že se celý otočí.

OV: Až bude prosit o milost.

对了爸想问你一下啊。

Duìle bà xiǎng wèn nǐ yíxià a.

Překlady:

C: Taťka by se tě na něco zeptal.

F: Správně! A chci se tě zeptat.

OV: No jo, na něco se tě ale musím zeptat.

就是那个牛牛的舅舅

Jiù shì nà gè niúniú de jiùjiu

Překlady:

C: Ten strýc od Niu Niu.

OV: Ten Niu Niuův strýček.

他身高多少体重多少

tā shēngāo duōshǎo tǐzhòng duōshǎo

Překlady:

C: Jak je vysoký a kolik váží?

F: Jestli je velký a zdatný.

OV: Jak je vysoký a velký?

练过什么功夫没有。

Liànguò shènmé gōngfū méi yǒu.

Překlady:

C: Dělá nějaké bojové sporty?

F: A jestli trénuje bojová umění.

OV: A umí nějaké bojové umění?

JN: A cvičí kung-fu?

知己知彼方能百战不殆呀。

Zhīyǐ zhī bǐfāng néng bǎizhànbùdài ya.

Překlady:

C: A bych věděl, jak dobře se umí prát.

OV: Zná svého oponenta tak dobře, jako sebe samého, vyhrává stovky bitev.

JN: Když znáš dobře svého nepřítele, lépe se ti bojuje.

成。

chéng.

Překlady:

C: Jasně.

你哪没您高也没您壮。

Nǐ nǎ méi nín gāo yě méi nín zhuàng.

Překlady:

C: No, není ani tak velký, ani tak silný jako ty.

D: Není ani tak vysoký ani tak silný jako ty.

也没您会练。

Yě méi nín huì liàn.

Překlady:

C: Ani netrénuje.

OV: Ani tak netrénoval.

D: Ani se neumí prát jako ty.

JN: Ani netrénuje jako ty.

Překlady všech skupin byly velmi podobné. Objevila se pouze jedna lexikální chyba, kterou identifikovali korektoři OV a JN. Níže uvádím rozbor.

知己知彼方能百战不殆呀。(Zhīyǐ zhī bǐfāng néng bǎizhànbùdài ya) – čas: 11:26
– lexikální chyba

Stopáž: 11:26 – 11:27- otec Hu Yitong povídá synovi.

知己知彼方能百战不殆呀。

Zhīyǐ zhī bǐfāng néng bǎizhànbùdài ya.

Původní překlad skupiny C:

Abych věděl, jak dobře se umí prát.

Korektura:

OV: Znat svého oponenta tak dobře, jako sebe samého, vyhrává stovky bitev.

JN: Když znáš dobře svého nepřítele, lépe se ti bojuje.

Jedná se o lexikální chybu. Věta je ve skutečnosti idiom, jehož autorem je slavný čínský stratég 孫子 (*Sūnzi*)⁹ a pochází z jeho díla „*Umění války* (*Sunzi bingfa*),“ které bylo napsáno před více než dvou a půl tisíci lety. Dílo demonstruje myšlenku, že základem válečného umění není síla, ale předvídavost, schopnost odhadnout protivníka a prosadit se vůči němu bez zbytečného krveprolití (Pekárek, 2014). Idiom nám sděluje, že znát svého nepřítele jako sám sebe nám může vyhrát stovky bitev. Korektura OV tedy nejlépe odpovídá kontextu seriálu společně s významem tohoto idiomu. Korektor JN se svou verzí přiblížila správnému překladu, nicméně také nebyla schopna identifikovat, že se jedná právě o tento konkrétní idiom.

Pro studenty tato chyba nebyla snadno identifikovatelná a je příkladem toho, jak je důležité znát historii a kulturu dané země a s tím spojené idiomy, jež jsou typické pro čínský jazyk.

Co se týče ostatních nepřeložených vět, vidíme, že korektoři neměli problém s překladem této části seriálu a jeho slovní zásobou, a tudíž se můžeme domnívat, že původní skupiny, které díl překládaly – skupina A a B, nemusely mít problém s překladem jednotlivých vět, ale mohlo také dojít pouze ke špatné komunikaci mezi těmito skupinami, která zapříčinila nepřeloženou pasáž.

⁹Sun-c' 孫子 (544 př. n. l –496 př. n. l) – nejstarší literárně doložený čínský stratég ve státě Wu na území dnešní Číny. Jeho dílo *Umění války* (孫子兵法) je považováno za jednu z nejstarších knih o taktice a boji. V původu jeho strategického textu se odráží tehdejší čínská filozofická doba, doba mocenských ambicí a velkých plánů krvavých střetů. (Král, 2008, s. 6)

Příklad č. 6

我说你有个准话没有啊。(wǒ shuō nǐ yǒu gè zhǔnhuà méi yǒu a) –
čas: 11:54 – *lexikální chyba*

Otec Hu Yitong stále pokračuje v rozpravě se svým synem. Syn se ho snaží ze začátku uklidnit, že strýc Niu Niu není tak silný a velký jako on, ale pak zmíní, že to je pouze jeho názor či domněnka. Hu Yitong znejistí.

Stopáž: 11:43 – 11:58 – rozprava mezi otcem a synem.

Liu Xing: 不过这只是我个人意见。

Bùguò zhè zhǐshì wǒ gèrén yìjiàn.

Ale je to pouze můj názor.

也许他比您高。

Yěxǔ nǐ bǐ nín gāo.

Možná je vyšší než ty.

比您壮这比您会练。

Bǐ nín zhuàng zhè bǐ nín huì liàn.

Silnější než ty a trénuje.

Hu Yitong: 我说你有个准话没有啊。

Wǒ shuō nǐ yǒu gè zhǔn huà méiyǒu a.

Ted' nemáš slovo.

Liu Xing: 在儿子心目中。

Zài érzi xīnmù zhōng.

V synově mysli.

亲爹永远是最强壮。

Qīn diē yǒngyuǎn shì zuì qiángzhuàng.

Je biologický otec vždy nejsilnější.

Korekturu této věty provedlo 50 % korektorů – skupina C, F a OV.

Původní překlad:

A, B: Ted' nemáš slovo.

Korektura:

C: Co se tím synu snažíš říct?

F: Máš na to definitivní názor?

OV: Synu, jak to tedy je?

Dochází zde k lexikální chybě, kdy původní skupiny nepochopily význam celé skladby věty.

Nyní uvedu doslovné schéma této věty: 我 (wǒ) = já, 说 (shuō) = mluvit, 你 (nǐ) = ty, 有 (yǒu) = mít 个 (gè) = obecný numerativ 准话 (zhǔnhuà) = definitivní odpověď, 没有 (méi yǒu) = nemít, 啊 (a) = větná částice, jež v tomto případě na konci věty zdůrazňuje, že se jedná o větu tázací.

Věta obsahuje slovní zásobu, jež by studenti po třech či čtyřech letech měli ovládat. Špatný překlad mohl být způsoben nedostatečnou pozorností, kdy si student neprovedl ani doslovný překlad a nesnažil se význam pochopit do hloubky a spojit ho poté se samotným kontextem. Na základě originálního překladu se také domnívám, že překladatel zřejmě nepochopil kontext této scény či dokonce kontext

celého tohoto dílu, jelikož otec Hu Yitong si přál vědět, jaký je strýček Niu Niu, nikoliv, aby se rozzlobil na syna s tím, že teď nemá slovo.

Co se týče korektur, lze je všechny považovat za správné. Z hlediska stylistického zní nejlépe věta korektora OV: „Synu, tak jak to tedy je?“

Příklad č. 7 a č. 8

a) 呆会儿要碰上 个瘦小枯干的 (dāi huì er yào pèng shàng gè shòuxiǎo kūgān de)

– čas: 12:18 – *specifická chyba nepřeloženo*

b) 我就开练 (wǒ jiù kāi liàn) – čas: 12:22 – *lexikální chyba*

V tomto případě uvádím dvě chyby zároveň, jelikož jsou součástí stejného úseku. V této scéně se otec Hu Yitong stále vyptává na svého soupeře – strýce od Niu Niu. Syn mu vše vylicí a vyzve otce, aby se s ním šel tedy utkat. První věta zde nebyla skupinami A a B vůbec přeložena, ve druhé větě se vyskytla lexikální chyba.

Stopáž: 12:14 – 12:26 – Hu Yitong souhlasí se soubojem a pak si pro sebe v hlavě hodnotí situaci.

Hu Yitong: 前面带路。

Qiánmiàn dài lù.

Ved' mě.

Liu Xing: 跟上啊。

Gēn shàng a.

Drž se mnou krok.

Hu Yitong: 呆会儿要碰上 个瘦小枯干的。

Dāi huì er yào pèng shàng gè shòuxiǎo kūgān de.

NEPŘELOŽENO.

我就开练。

Wǒ jiù kāi liàn.

Začínám trénovat.

要是碰上个大威猛的。

Yàoshi pèng shàng gè gāodà wēi měng de.

Pokud narazím na někoho velkého a silného.

我就说走错门了。

Wǒ jiù shuō zǒu cuò ménle.

Tak řeknu, že jsem si spletl dveře.

- a) 呆会儿要碰上个小瘦小枯干的 (*dāi huì er yào pèng shàng gè shòuxiǎo kūgān de*) – čas: 12:18– specifická chyba nepřeloženo

Korekturu provedly skupiny C, F, OV.

Korektura:

C: Pokud za chvíli narazím na nějakého střízlíka.

F: Jestli potkám někoho vyzáblého a seschlého.

OV: Jestli za chvíli narazím na někoho malého, slabého a zchřadlého.

Nyní uvedu schéma doslovného překladu věty: 呆会儿 (*dāi huì er*) = později, 要 (*yào*) = muset či modální sloveso, jež s hlavním slovesem vyjadřuje budoucí čas, 碰上 (*pèng shàng*) = potkat, 个 (*gè*) = obecný numerativ, 瘦小 (*shòuxiǎo*) = hubený a malý, 枯干 (*kūgān*) = vyschlý, scvrklý, 的 (*de*) = atributivní slovice, jež vyjadřuje, že je dané spojení přívlastkem.

Skupiny, které díl překládaly, si nevěděly rady. Můžeme zde ale pozorovat také fakt, že věty, které předcházely i nadcházely, byly přeložené správně a odpovídaly kontextu. Mohlo tedy dojít pouze k přehlédnutí této věty anebo si skupiny mezi sebou špatně rozdělily pasáž.

Dalším faktem ovšem je, že korekturu provedlo pouze 50 % skupin, z toho můžeme usoudit, že věta nebyla obtížná pouze pro skupiny, které tento díl původně překládaly. S ohledem na uvedené doslovné schéma věty lze považovat všechny 3 navrhované překlady za správné.

b) 我就开练 (wǒ jiù kāi liàn) – čas: 12:22 – *lexikální chyba*

Korekturu provedl pouze OV.

Původní překlad:

A, B: Začínám trénovat.

Korektura:

OV: Tak se s ním budu bít.

Znak „练(liàn)“ sice opravdu znamená *trénovat*, ovšem zde došlo k nepochopení kontextu dané situace. Překladaťelé si větu přeložili doslovně, což vedlo k odklonu od kontextu.

Otec si v hlavě přemítá myšlenky, co se stane, pokud by byl strýc od Niu Niu silný a co udělá, když by byl slabý. Pokud by vypadal fyzicky slabý, reaguje právě větou „我就开练 (wǒ jiù kāi liàn)“, což v tomto případě, jak správně uvedl korekturu OV, bude znamenat: „*Tak se s ním budu bít*,“ nikoliv „*Začínám trénovat*.“ Znaková složeniny 开练 (kāi liàn) může také znamenat „*začít*

trénovat,“ ovšem v kontextu scény a celé promluvy v pasáži v seriálu by tento překlad nedával smysl.

Překladatel také nevnímal souslednost událostí. Otec Hu Yitong by již ani trénovat nemohl, když už byl na cestě za strýcem od Niu Niu. Nejen studenti, kteří díl překládali, ale také korektoři nevěnovali této větě pozornost, jelikož chybu nezaznamenal nikdo kromě vyučujícího.

Příklad č. 9:

有仇报仇有冤报冤 (*yǒu chóu bàochóu yǒu yuān bào yuān*) – čas: 12:57 –
stylistická chyba

Sestra Xia Xue se baví se svým bratrem Xia Yu o tom, jak už je otec od Liu Xinga na cestě se pomstít sousedovi. Bratr zareaguje větou: „有仇报仇有冤报冤 (*yǒu chóu bàochóu yǒu yuān bào yuān*)“ a zeptá se své sestry, co to znamená.

Stopáž: 12:50 - 13:09- Xia Yu si povídá se Xia Xue o otci Liu Xinga, který se šel pomstít sousedovi Niu Niu.

Xia Yu: 现在应该快到了吧。

Xiànzài yīnggāi kuài dào le ba.

Měl by brzy dorazit.

Xia Xue: 可能已经踹开大门冲了进去。

Kěnéng yǐjīng chuài kāi dà mén chōng le jìn qù.

Možná již vykopl dveře a vtrhnul dovnitř.

一把揪住牛牛舅舅的脖领了。

Yī bǎ jiū zhù niú niú jiù jiù de bó lǐng le.

Chňapnul strejdu od Niuniu za límec.

Xia Yu: 有仇报仇有冤报冤。

Yǒu chóu bàochóu yǒu yuān bào yuān.

Má nepřítele, kterému se musí pomstít a cítí zášť.

什么意思?

Shénme yìsi?

Co to znamená?

Xia Xue: 这您都不懂啊。

Zhè nín dōu bù dǒng a.

Tomu ty nerozumíš.

就是谁把刘星头上弄了一个大包。

Jiùshì shéi bǎ liú xīng tóu shàng nòngle yīgè dà bāo.

Kdo si bude s Liu Xingem zahrávat.

他就让谁头上起大包。

Tā jiù ràng shéi tóu shàng qǐ dà bāo.

Tomu to vrátí.

Xia Yu: 我明白了。

Wǒ míngbáile.

Rozumím.

Chybu označily skupiny C a F.

Původní překlad:

A, B: Má nepřítele, kterému se musí pomstít a cítí zášť.

Korektura:

C: Oko za oko, zub za zub.

F: Oko za oko, zub za zub.

Pasáž byla pro skupiny A a B náročná na překlad a poté pro ostatní skupiny na korekturu – poradily si pouze 2 skupiny. Skupiny A a B na to nahlížely z hlediska doslovného významu znaků, ale konečná verze přeložené věty nezní v českém jazyce dobře. Korektoři ze skupiny C a F zde využili výrazu archaické právní zásady, která pochází z Chamurapiho zákoníku¹⁰. Překlad velice dobře zapadá svou stylistickou podobou do kontextu. Tyto dvě skupiny prokázaly kreativní myšlení a historické znalosti jiné kultury, díky které si velmi dobře poradily s nalezením ekvivalentu pro originální znění věty.

Příklad č. 10:

出去出去走吧 (chū qù chū qù zǒu ba) – čas: 17:50 – *lexikální chyba*

Otec Hu Yitong přijde na návštěvu po svém nezdařeném pokusu napadnout strýce od Niu Niu. Stále trvá na tom, že je lepší, než nevlastní otec Xia Donghai. Bývalá manželka Liu Mei ho už nemůže poslouchat, a tak ho chce vyhnat pryč.

Stopáž: 17:39 – 17:55 – Hu Yitong vede rozpravu s Liu Mei.

¹⁰Chammurapiho zákoník – nejznámější panovník Babylonské říše, který usedl na trůn v roce 1792 př. n. l. Byl skvělým politikem s bohatými diplomatickými zkušenostmi, jež Babylonské říši zajistily na dlouhou dobu mír a hospodářskou prosperitu (Kutálková, 2013, s. 15-16).

Hu Yitong: 我以前吧是挺自卑的。

Wǒ yǐqián bā shì tǐng zìbēi de.

Dřív jsem se cítil bezmocně.

现在呢。

Xiànzài ne.

Ale teď.

我改骄傲了。

Wǒ gǎi jiāo'ào le.

Jsem se stal hrdý.

Liu Mei: 胡一统 你能走了 吗?

Hú yī tǒng nǐ néng zǒu le ma?

Chu I-tchong, kdy už půjdeš?

Hu Yitong: 我。

Wǒ.

Já.

Liu Mei: 出去出去走吧。

Chūqù chūqù zǒu ba.

Pojd', pojd'.

快点。

Kuài diǎn.

Tempo!

Hu Yitong: 我走我走。

Wǒ zǒu wǒ zǒu.

Jo, jo, už jdu.

Chybu identifikovala skupina F, JN, OV.

Původní překlad:

A, B: Pojd', pojd'.

Korektura:

F: Jdi už, jdi už fakt pryč.

OV: Odejdi pryč!

JN: Jdi už, odejdi pryč.

Dochází zde k lexikální chybě. Znak 去 (qù) znamená „jít.“ Druhý znak 出 (chū) je směrovým komplementem naznačujícím směr ven. Jedná se tedy o význam „odejít“ či „jít pryč.“ Překlad je tedy chybný a neshoduje se s kontextem seriálu.

Chybu zaznamenaly pouze 3 skupiny korektorů, tudíž ani pro zbylé skupiny korektorů nebyla chyba snadno identifikovatelná a ponechali původní překlad skupin A a B. Mohlo se také jednat o nepozornost korektorů. Všechny návrhy

korektorů lze považovat za správné.

Příklad č. 11:

这就是见熊人压不住火 (*zhè jiùshì jiàn xióng rén yā bù zhù huǒ*) – čas: 19:01-
lexikální chyba

Tato věta zůstala původními skupinami A a B nepřeložená. Další skupiny, konkrétně skupiny C, F a OV, provedli korekturu. Při korektuře došlo k lexikální chybě.

Otec Xia Donghai přijde domů zadýchaný s poraněnou rukou. Je tam celá rodina včetně bývalého manžela od Liu Mei. Všichni si myslí, že ho opět zbil soused.

Stopáž: 18:50 – 19:03 – Liu Mei rozzlobená mluví na svého manžela, který se právě vrátil domů. Hu Yitong se přidává.

Liu Mei: 啊 他又打你了。

A tā yòu dǎ nǐle.

Tak on tě znova zmlátil?

凭什么呀 这人怎么这样呀。

Píng shénme ya zhè rén zěnmè zhèyàng ya.

Proč to ten člověk dělá?

上次推了你一跟头。

Shàng cì tuīle nǐ yī gēntou.

Naposledy tě srazil k zemi.

咱还没找他算账呢。

Zán hái méi zhǎo tā suànzhang ne.

Ještě jsme si s ním za to nevyřídili účty.

他怎么还来劲了他。

Tā zěnmē hái lái jìnle tā.

To mu to ještě nestačilo?

Hu Yitong: 这就是见熊人压不住火。

Zhè jiùshì jiàn xióng yā bù zhù huǒ.

NEPŘELOŽENO.

Liu Mei: 你还手了没有。

Nǐ huánshǒule méiyǒu.

Pral ses nebo ne?

Původní překlad:

Nepřeloženo.

Korektura:

C: Neudržel jsi svůj hněv na uzdě?

F: Stejně tak jako ani medvěd neovládne svůj strach.

OV: Vidí chudáka, tak se neudrží a jednu mu vrazí.

Nyní uvedu doslovný překlad věty: 这(zhè) = toto, 就是(jiùshì) = přesně, 见(jiàn) = vidět, 熊(xióng) = medvěd, 人(rén) = člověk, 压(yā) = tlak, 不住(bù zhù) = opakovaně, opětovně, 火(huǒ) = oheň.

Překlad skupiny C by do kontextu zapadl, ale pracujeme tady s faktem, že to byl právě Xia Donghai, který byl zbitý, ne jeho protivník. Xia Donghai je tady po jeho prvotním napadením sousedem v pozici slabšího. Použitím překladu „*Neudržel jsi svůj hněv na uzdě*“ by situace vyzněla tak, že Xia Donghai je najednou ten silný a agresivní člověk, který někoho fyzicky napadá.

Skupina F se příliš soustředila na doslovný překlad a význam věty nedává po lexikální, ani stylistické stránce smysl.

Korektor OV zde poukázal na velmi zajímavý postřeh, že v seriálu titulky sice píše znak „熊(xióng) = medvěd,“ ovšem Hu Yitong ve skutečnosti říká „怂(sǒng) = vyděšený, vystrašený.“ Jedná se tedy o vžitý frazém: „这就是见怂人压不住火(zhè jiùshì jiàn xióng rén yā bù zhù huǒ).“ Frazém sám o sobě znamená, že někdo vidí nějakého slabého člověka a má tendenci ho tedy hned šikanovat. (Jiànzhè, 2017). Po následném znovu zhlédnutí tohoto dílu považují verzi korektora OV za správnou.

Tato chyba nebyla pro skupiny snadno identifikovatelná. Žádný překladatel není schopen znát všechny frazémy či je rozpoznat v kontextu. Pokud překladatel přibližně odhadne význam, frazém si posléze vyhledá blíže ve slovníku.

Příklad č. 12:

那没事来玩啊(nà méi shì lái wán a) – čas: 21:26 – *lexikální chyba*

Celá situace se vyjasnila. Otec Xia Donghai se nakonec stal hrdinou pro celou rodinu, protože sousedovi zachránil život před zločincem, který ho chtěl okrást. Hu Yitong se nakonec ukázal jako zbabělec, přesně tak, jak to dětem pravila jeho bývalá manželka Liu Mei. Soused Xia Donghaiovi děkuje a rád by za to rodinu odměnil jistým darem. Rodina však odmítá, že si nemá dělat starosti.

Stopáž: 21:19 – 21:26 - Soused se chce za statečný čin Xia Donhaie rodině odvděčit, odchází a Liu Mei na něj volá.

Niu Niu: 那都是发物 我看着买吧。

Nà dōu shì fā wù wǒ kànzhe mǎi ba.

Koupím něco proti bolesti.

Hu Yitong: 你千万别客气。

Nǐ qiān wàn bié kèqì.

Vážně nemusíte.

千万别 我告诉你啊。

Qiān wàn bié wǒ gàosù nǐ a.

Vážně nechod'te.

你真的不要买。

Nǐ zhēn de bù yāo mǎi.

Nic nekupujte.

Liu Mei: 那没事来玩啊。

Nà méishì lái wán a.

Vážně, vraťte se.

Tuto chybu označil pouze korektor OV.

Původní překlad:

A a B: Vážně vraťte se.

Korektura:

OV: Přijďte nás někdy navštívit, až budete mít čas.

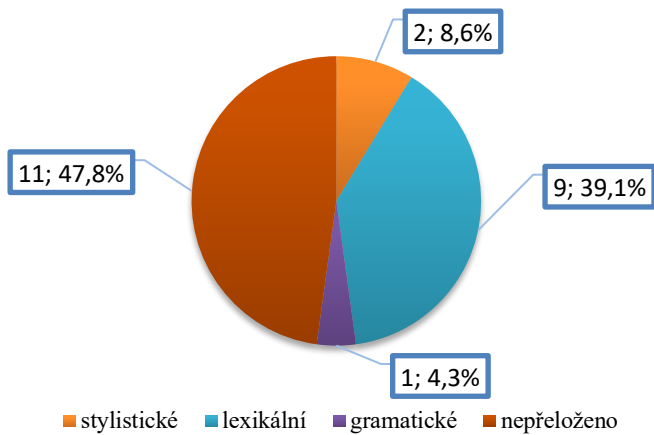
Chyba byla pro všechny skupiny těžce identifikovatelná. Překladaelé se nejspíše příliš zaměřili na konkrétní situaci. Soused odcházel z jejich bytu a chtěl rodině něco koupit na oplátku. Liu Mei na něj zároveň volala, to mohlo překladaele navést na právě špatný překlad, ať se vrátí.

Nyní uvádím doslovný překlad věty. Znaková složenina „没事(méishi)“ znamená *nedělat si starosti, nevadí, být v pořádku, nemít nic na práci*. Znak „来(lái)“ znamená *přijít* a znak „玩(wán)“ = *bavit se*. Spojení 来玩(lái wán) pak často nese význam „*přijít*,“ či „*navštívit*.“ Věta zde byla myšlena, aby je soused znova přišel navštívit, až bude mít čas, či až nebude mít nic na práci. Korekturu OV považují za správnou verzi překladu.

Shrnutí dílu č. 34

V dílu č. 34 a jeho vybraných chyb se vyskytly všechny kategorie chyb kromě specifické kategorie nesprávná interpretace grafické složky znaku. Celkový počet chyb činil 234. Vybraných chyb pro analýzu bylo 23. Největší podíl tvořily chyby specifická skupina nepřeloženo s počtem 11 a lexikální s počtem 9. Dále 2 stylistické a 1 gramatická. V díle se vyskytovaly pasáže, se kterými si studenti nebyli schopni poradit již při originálním překladu. Korektoři, kteří následně nepřeložené pasáže překládali, neměli problém a z většiny se skupiny nezávisle na sobě shodly na stejné verzi překladu. Druhým případem byly naopak pro skupiny nepřilíš snadno identifikovatelné chyby, které zaznamenal pouze vyučující kurzu. Konkrétně u př. 10, jsme mohli pozorovat, že někteří studenti chybují i v základních frázích, které by pro ně po čtyřech letech studia neměly být problémem. V jiné části, konkrétně př. č. 9 zase naopak prokázali dobrou znalost historie a dokázali využít své kreativity. V dílu č. 34 bylo zaznamenáno nejvíce chyb ze všech tří dílů dohromady. Níže přikládám graf s procentuálním vyjádřením počtu vybraných typů chyb tohoto dílu.

Vyjádření počtu vybraných typů chyb dílu č. 34

Jana Novotná – Graf 14

4.3.Díl č. 40

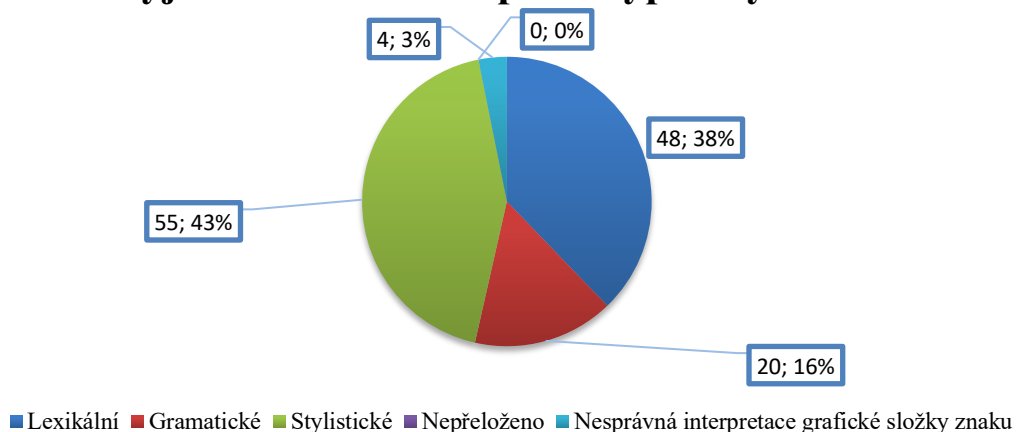
4.3.1. Popis děje dílu č. 40

Díl č. 40 pojednává o návštěvě rodilého příslušníka 马后炮 (Ma Houpao). V celém díle ho však všichni nazývají 老马 (Lao Ma), česky starý Ma. Návštěva je pro celou rodinu nečekaná. Starý Ma u nich hledá svého syna, přezdíváného 小马 (Xiao Ma), česky mladý Ma. Syn se u jejich rodiny nedávno zastavil, přespal tam pár nocí, poté odešel bez rozloučení a sebral jim pár věcí. Jeho otec starý Ma věděl, že se chce stát slavným umělcem. Syn mu řekl, že žije v Pekingu a daří se mu velmi dobře. Otcí také nasliboval, že mu poté koupí byt, aby se měl na stáří dobře. Ve skutečnosti však od rodiny Xia odešel. Rodina se domnívá, že je teď někde na ulici a žíví se jako pouliční umělec. Starý Ma by chtěl u rodiny zůstat, než se mu vrátí jeho syn. Z počátku mají ze starého Ma špatný pocit a strach, že by je také mohl okrást. Později se však ukáže, že je to velmi čestný a hodný člověk. Vaří a pere pro jejich rodinu za to, že u nich může pobývat. Rodina nechce starému Ma ublížit. Tvrdí mu, že je mladý Ma šikovný a že se určitě brzy vrátí, až mu skončí nějaké představení. Všichni ovšem vědí, jaká je skutečnost. Děti se na to už nemohou dívat, a i přes zákaz rodičů vše starému Ma prozradí. Ten se zlobí, když v tom se objeví dlouho ztracený syn mladý Ma. Koupil rodině věci, které předtím odcizil a také vrátil obnos peněz, konkrétně 300 jüanů. Na druhou stranu začne vyprávět, jak je jeho otec stále nemocný a zda by mu nemohli půjčit nějaké peníze. Starý Ma vše slyší a udeří na svého syna, který nečekal, že by se tam otec mohl objevit. Vznikne konflikt, starý Ma je ze svého syna zklamán, donutí ho vrátit s ním zpátky domů, kde bude podle jeho slov opět pracovat na polích a pomáhat rodině.

4.3.2. Analýza chyb dílu č. 40

Díl č. 40 překládala skupina C a D. V celém dílu bylo zaznamenáno celkově 161 chyb. Nejvíce zaznamenal OV s počtem 52. JN zaznamenala 31 chyb. Skupina A se skupinou F označily téměř totožný počet 27 a 25 chyb. Skupina B určila 19 chyb. Nejméně chyb určila skupina E s počtem 7. Níže uvádím graf také v přesném procentuálním vyjádření.

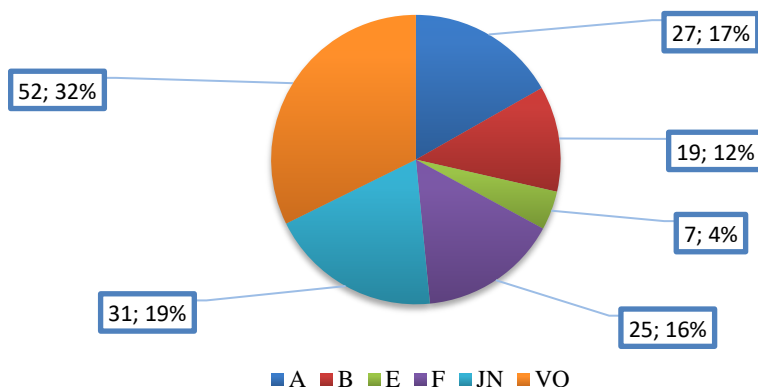
Vyjádření celkového počtu typů chyb dílu č.40

Jana Novotná – Graf 15

Nejpočetnější skupiny chyb byly stylistické s počtem 52 a lexikální s počtem 50. Překladaelé v tomto díle měli problém s významy jednotlivých znakových složenin. Každý díl obsahuje jiný děj a jinou slovní zásobu, tudíž větší počet lexikálních chyb v tomto díle přikládám nedostatečné jazykové vybavenosti pro tento díl. Gramatické chyby činí počet 24. Překladaelé zde měli pasáže, se kterými si nebyli schopni poradit, příklady uvedu níže v analýze. Specifická skupina nepřeloženo se zde nevyskytla.

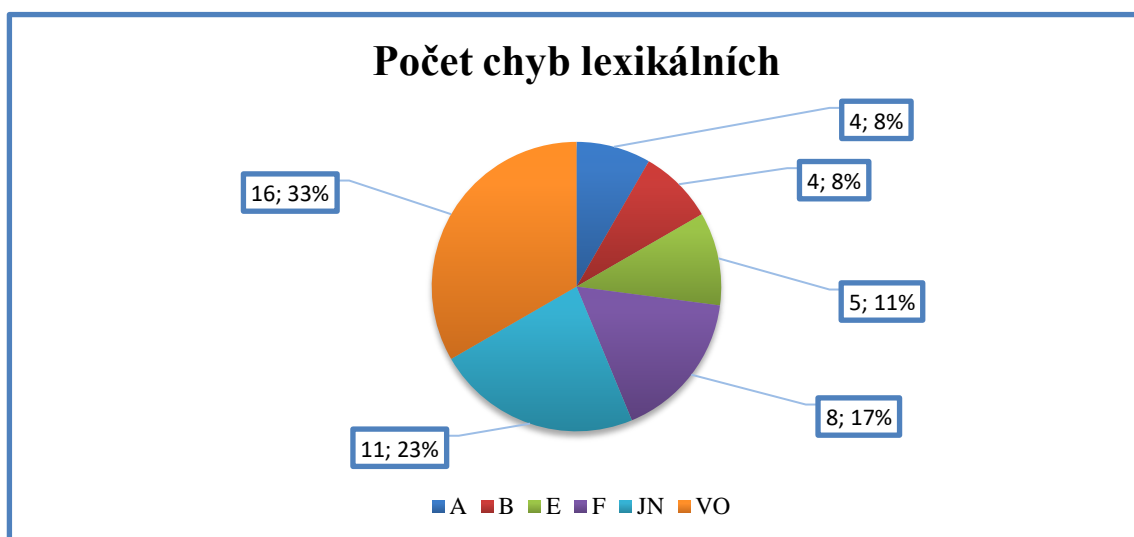
Počet chyb zjištěný jednotlivými skupinami

Jana Novotná – Graf 16

Lexikální chyby

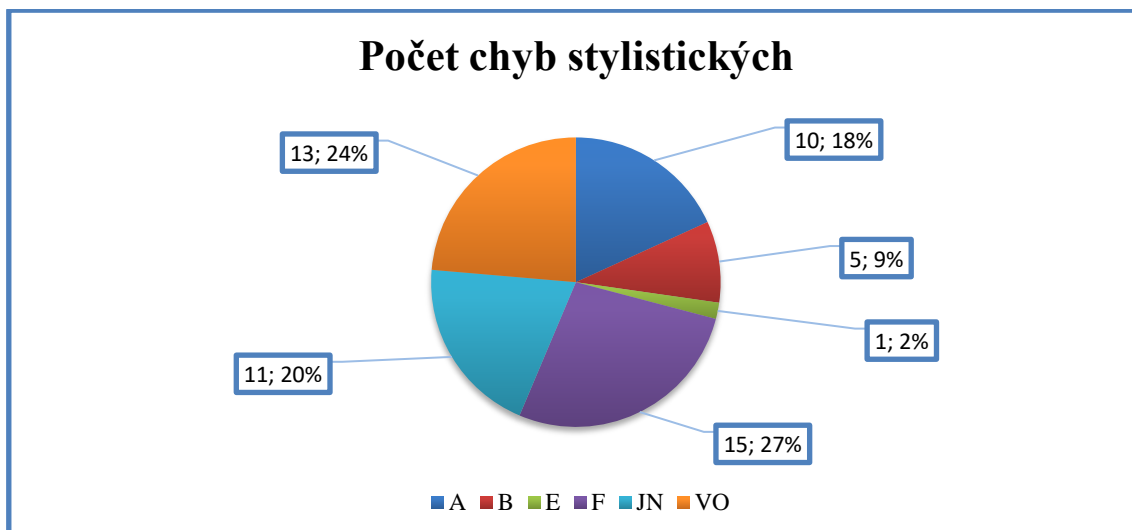
Lexikálních chyb zaznamenal nejvíce korektor OV s počtem 16. Následoval korektor JN s počtem 11. Skupina F označila chyb 8. Skupina E zaznamenala 5 chyb. Skupina A a B označily obě 4 chyby. V dílu se vyskytovalo mnoho lexikálních chyb, se kterými si skupiny C a D neuměly příliš poradit. Často věty překládali doslovně, což ve výsledku neznělo v českém jazyce dobře. Objevily se také věty, kde skupiny ne zvolily správný překlad znakové složeniny, a to způsobilo chybný překlad celé věty. Na žádné chybě se neshodly všechny skupiny korektorů. 7 chyb označily více než 2 skupiny, které tvoří 14,2% z celkového počtu chyb. Níže přikládám graf s přesným procentuálním vyjádřením.

Jana Novotná – Graf 17

Stylistické chyby

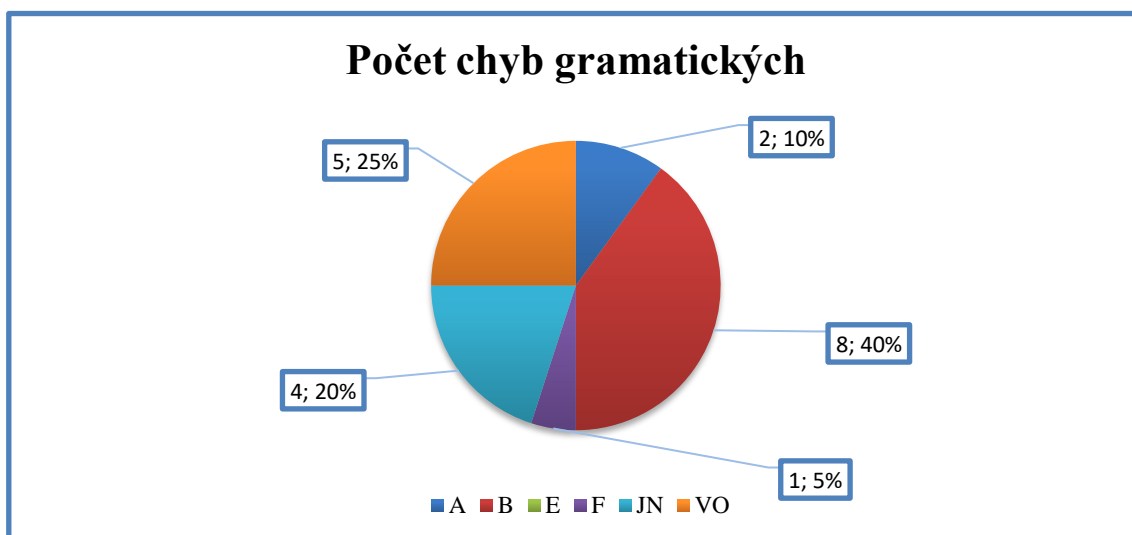
Co se týče stylistických chyb, často docházelo pouze k menší úpravě znění věty například v použití jiného synonyma. Žádnou chybu neoznačily všechny skupiny korektorů. 3 chyby označily více než 2 skupiny – 5,4% z celkového počtu chyb. Níže přikládám graf i s procentuálním vyjádřením.

Jana Novotná – Graf 18

Gramatické chyby

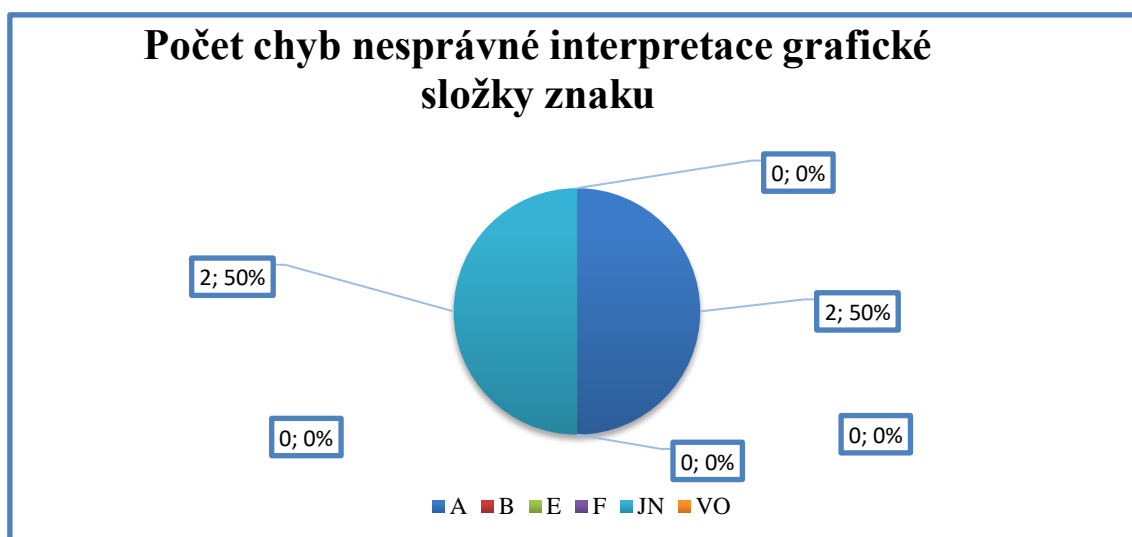
Gramatické chyby činily celkový počet 20. Největší počet označila skupina B – 8 chyb. Chyby byly snadno identifikovatelné. Skupina C a D, které díl původně překládaly, udělaly chyby v základní gramatické stavbě věty. Objevila se také jedna chyba, se kterou si kromě korektora OV neuměla poradit ani jedna ze skupin. Vše je uvedeno níže v analýze. 2 chyby označily více než 2 skupiny – 10% z celkového počtu chyb.

Jana Novotná – Graf 19

Specifická skupina nesprávná interpretace grafické složky znaku

Specifická skupina nesprávná interpretace grafické složky znaku se vyskytla v celém dílu dvakrát. Chybu identifikovala skupina A společně s korektorem JN. Jednalo se o případ tzv. homografie, kdy skupiny použily znak, jenž podobně vypadal, ale nesl jiný význam.

Jana Novotná – Graf 20

Zde přikládám tabulku, která uvádí celkový počet chyb v díle č. 40, shodu všech skupin na stejné chybě a poté shodu více než 2 skupin na stejné chybě.

Typ chyby	Celkový počet chyb	Shoda všech skupin	%	Shoda více než 2 skupin	%
Gramatická	20	0	0%	2	10%
Lexikální	48	0	0%	7	14,5%
Stylistická	55	0	0%	3	5,4%
Nepřeloženo	0	0	0%	0	0%
Nesprávná interpretace grafické složky znaku	4	0	0%	0	0%

Jana Novotná – Tabulka 3

Níže uvádím analýzu vybraných chyb z dílu č. 40. Chyby byly vybrány na základě obtížnosti jejich identifikace. Dále také podle toho, že se tyto chyby objevily pouze v tomto dílu č. 40. Analyzuji zde také chyby, které byly snadno identifikovatelné a poukazují na chybovost skupin i v základní stavbě věty. Všechny překlady, které jsou uvedeny v níže uvedeném, vybraném úseku, jsou původními překlady skupin C a D.

Příklad č. 1:

我看护城河都过不去 (wǒ kǎn hù chéng hé dōu guò bu qù) – čas: 0:26 –
chyba lexikální a gramatická

Rodina společně přemítá, kam mohl jejich vzdálený rodinný příslušník mladý Ma odejít. Odcizil synovi Liu Xingovi před odchodem 300 jüanů. Otec Xia Donghai se tedy domnívá, že s takto malým obnosem peněz nemohl dojít daleko.
Stopáž: 0:14 – 0:26 – Rodina usedá k večeři a rozebírá, kam mohl mladý Ma jít.

Liu Mei: 这小马能上哪儿去呀。

Zhè xiǎo mǎ néng shàng nǎ ér qù yā.

Kam ten Ma mohl jít?

Xia Donghai: 不知道。

Bù zhī dào.

Nevím.

Liu Xing: 没准他正在遥远的大洋彼岸。

Méi zhǔn tā zhèng zài yáo yuǎn dí dà yáng bǐ àn.

Možná je na druhé straně oceánu.

开演出会呢。

Kāi yǎn chū huì ne.

Kde vystupuje.

Xia Donghai: 就三百块钱还想到大洋彼岸。

Jiù sān bǎi kuài qián huán xiǎng dào dà yáng bǐ àn.

V kapse jen 300 yuanů a uvažuje o cestě za oceán.

我看护城河都过不去。

Wǒ kàn hù chéng chí dū guò bù qù.

Dával jsem pozor na město, nemohl jsem jet.

Tuto chybu identifikovala skupina A, F a korektoři JN a OV.

Původní překlad:

C, D: Dával jsem pozor na město, nemohl jsem jet.

Korektura:

A: Nedokázal som sa však cez tú veľkú vodnú priekopu prebrodiť.

F: Za to bych se ani za městský příkop nedostal.

JN: To bych se ani za město nepodíval.

OV: Podle mě se nedostane ani z města.

Nyní uvedu schéma této věty: 我(wǒ) = já, 看(kān) = vidět, dívat se, myslet si, zvážít, 护(hù) = chránit, střežit, 城(chéng), 河(hé), 都(dōu) = všechno, dokonce i, 过(guò) = přejít, projít, 不(bu) = zápornka, 去(qù) = jít

Dochází zde k rozličným překladům a pochopení stavby věty, proto nyní provedu rozbor jednotlivých verzí korektur, včetně originálního překladu skupiny C a D.

Skupina C a D tedy stavbu věty rozdělili následovně: 我(wǒ) = já, 看护(kānhù) = starat se, pečovat, 城(chéng) = město, 河(hé) = řeka, 都(dōu) = všechno, dokonce i, 过(guò) = přejít, projít, 不(bu) = zápornka, 去(qù) = jít. U překladu došlo ke gramatické a zároveň také lexikální chybě.

Skupina A provedla následující korekturu: „*Nedokázal jsem se však přes ten velký vodní příkop přebrodit.*“ V tomto návrhu překladu skupina A naprosto vypustila význam znaku 看(kàn), a také jeho gramatickou funkci. Naopak poté pokračovala ve správném překladu složeniny 护(hù) = chránit, hlídat, 城(chéng) = město, městská zeď, 河(hé) = řeka, 都(dōu)=všechno, dokonce i. Složenina 过不去(guòbùqù) je poté přeložena špatně. V čínském jazyce je pro přebrodění řeky používán výraz 涉水过河(shè shuǐguò hé), nikoliv 过不去(guòbùqù) = nemoci projít, nemoci přejít. Došlo zde k lexikální chybě u výrazu přebrodit řeku a následovně ke gramatické chybě, kdy kvůli vypuštění významu znaku 看(kàn) změnil význam celé věty.

Schéma korektury skupiny F vypadá následovně: 我(wǒ) = já, 看(kān) = podívat se, 护城河(hùchéng hé) = městský příkop, 都(dōu) = všechno, dokonce i, 过(guò) = přejít, projít, 不(bu) = zápornka, 去(qù) = jít. Neznalostí dalších významů, které nese znak 看(kàn) došlo k lexikální chybě. JN navrhla schéma překladu věty totožný s korekturou skupiny F.

Schéma korektora OV vypadá následovně: 我看(wǒ kàn) = myslím si, podle mě, 护城河(hùchéng hé) = městský příkop, 都(dōu) = všechno, dokonce i, 过(guò) = přejít, projít, 不(bu) = zápornka, 去(qù) = jít. Věta má správnou gramatickou stavbu a nese spojení 我看(wǒ kàn) zde nese správný význam, proto ji považuji za jedinou dobře přeloženou variantu.

Tuto větu považuji za nejvíce problematickou v celém dílu č. 40. Skupiny sice identifikovaly chybu překladu původních skupin C a D, ale přesto jejich návrh na řešení nebyl zcela správný. Jedinou správnou variantu dokázal navrhnout korektor OV.

Příklad č. 2:

住这沙发就行你看看啊 (Zhù zhè shāfā jiùxíng nǐ kàn kàn a) – čas: 5:21 – *chyba lexikální*

Starý Ma se rozhodl u rodiny zůstat, proto řeší, kam by si mohl lehnout.

Stopáž: 5:19 – 5:26 – Starý Ma navrhuje.

Lao Ma: 你知道我们农村人都习惯了。

Nǐ zhīdao wǒmen nóngcūn rén dōu xíguàn le.

Víte, lidé z naší vesnice jsou zvyklí na všechno.

住这沙发就行 你看看啊。

Zhù zhè shāfā jiù xíng nǐ kàn kan a.

Prostě si obsadím tuhle postel, podívejte.

你看看 挺软和的你说。

Nǐ kàn kan tǐng ruǎn huò d nǐ shuō.

Podívejte, jak je měkoučká, co říkáte?

Tuto chybu identifikovaly skupina E, F, OV a JN.

Originální překlad:

C, D: Prostě si obsadím tuhle postel, podívejte.

Korektura:

E: Prostě budu spát na tomhle gauči.

F: To je v pořádku, zůstanu na pohovce, podívejte.

JN: Prostě se vyspím na téhle pohovce, podívejte.

OV: Prostě obsadím tuto pohovku, podívejte.

Všechny skupiny po korektuře identifikovaly stejnou chybu ve slovní zásobě, a to u znakové složeniny 沙发(shāfā), jež neznamená v čínském jazyce *postel*, ale *pohovka* či *gauč*. V tomto případě lze všechny zmíněné varianty korektur považovat za správné.

Příklad č. 3

这一身冷汗 (*zhè yīshēn lěnghàn*) – čas: 9:47 – *chyba stylistická*

Rodina má z pobytu starého Ma u nich doma ze začátku špatný pocit, jelikož ví, že jeho syn mladý Ma jim odcizil určité věci z domu a myslí si, že by mohl být stejný. První noc si otec Xia Donghai vezme tajnou hlídku a dohlíží na něj. V polovině noci už je unavený a hlídku vzdává, vrací se zpět spát do ložnice. Ráno se rodina probudí a starý Ma tam není. Rodina zjistí, že jim chybí určité oblečení, ručník apod. Zvažují situaci nahlásit na policii, když v tom se starý Ma objeví.

Stopáž: 9:27 – 9:47 – Starý má se vrací zpátky domů.

Liu Mei: 老马，你这干吗去了。

Lǎo mǎ, nǐ zhè gān má qù le.

Starý Ma, proč jsi odešel?

Lao Ma: 我买洗衣粉去了。

Wǒ mǎi xǐ yī fěn qù le.

Šel jsem koupit prášek na praní.

Liu Mei: 你买洗衣粉干吗呀。

Nǐ mǎi xǐ yī fěn gān má yā.

A proč jsi šel koupit prací prášek?

Xia Donghai: 对呀。

Duì yā.

Přesně tak.

Starý Ma: 那能干吗呀。

Nà néng gān má yā.

No, proč asi.

洗衣服呗。

Xǐ yī fú bei.

Přece, abych vypral.

那个，我把你们的衣服。

Nà gè, wǒ bǎ nǐ mén dí yī fú.

Vaše oblečení.

和那个毛巾被。

Hé nà gè máo jīn bèi.

A tu přikrývku.

都放在洗衣机里了。

Dū fàng zài xǐ yī jī lǐ le.

Jsem dal do pračky.

后来我发现洗衣粉没有了。

Hòu lái wǒ fā xiàn xǐ yī fěn méi yǒu le.

Pak jsem ale zjistil, že nemáte prací prášek.

Liu Mei: 你真是的。

Nǐ zhēn shì d.

Vy jste ale!

你想想洗衣服。

Nǐ yào xiǎng xǐ yī fú.

Když jste chtěl prát.

你说一声就行了。

Nǐ shuō yī shēng jiù xíng le.

Měl jste aspoň něco říct!

你看把我们这一家子吓得。

Nǐ kàn bǎ wǒ mén zhè yī jiā zǐ xià dé.

Všechny jste nás tady vyděsil!

这一身冷汗。

Zhè yī shēn lěng hàn.

Zachvátil nás studený pot!

Korekturu provedla skupina E, JN a OV.

Originální překlad:

C, D: Zachvátil nás studený pot.

Korektura:

E: Polil nás studený pot.

JN: Naskočila nám z toho husí kůže.

OV: Úplně nás polil pot.

Skupiny C a D přeložily větu dobře, avšak zvolily nevhodný český výraz „*zachvátil*.“ Všechny korektury lze považovat za správné, ale návrh překladu skupiny E „*Polil nás studený pot*,“ lze považovat za ideální variantu, protože zde zůstal zachován význam složeniny 冷汗(lěng hàn) „studený pot“.

Příklad č. 4:

好歹地算个三级厨师 (hǎodǎi de suàn gè sān jí chúshī) – čas: 10:23 – *chyba lexikální*

Starý Ma nabízí svoji pomoc při přípravě večeře a sděluje rodině, že kdysi na střední škole připravoval jídlo ve školní jídelně.

Stopáž: 10:15 – 10:25 – Starý Ma nabízí pomoc Liu Mei.

Liu Mei: 哪能让您帮着做饭呢。

Nǎ néng ràng nín bāng zhe zuò fàn ne.

Mohu vás požádat o pomoc s večeří.

这我妈回来还不得说我呀。

Zhè wǒ mā huí lái hái bù dé shuō wǒ yā.

Jenomže pak se vrátí máma a je jasné, že řekne,

说我们怠慢您。

Shuō wǒ mén dài màn nín.

že se k vám nechováme zdvořile.

Xia Donghai: 对

Duì

Přesně tak.

Starý Ma: 不要紧，我在中学食堂做过饭。

Bù yào jǐn , wǒ zài zhōngxué shítáng zuòguò fàn.

V pohodě, dělával jsem jídlo v jídelně na střední.

好歹地算个三级厨师。

Hǎodǎi de suàn gè sān jí chúshī.

Považujte mě za kuchaře třetí třídy.

Chybu identifikovaly skupiny E, F, JN a OV.

Původní překlad:

C, D: Považujte mě za kuchaře třetí třídy.

Korektura:

E: Považujte mě za prvotřídního kuchaře.

F: Považujte mě za zkušeného kuchaře.

JN: Považujte mě za zkušeného kuchaře.

OV: Považujte mě za průměrného kuchaře.

V tomto případě dochází k doslovnému překladu. Skupiny se úzce zaměřily na význam jednotlivých znaků. Můžeme se tedy domnívat, že překladatelé se s tímto pojmem ještě nesetkali.

Na čínském, vzdělávacím webu 网易教育 (wǎngyìjiàoyù) je uveden článek, který vysvětluje úrovně čínských kuchařů v Číně. Úrovní je celkem pět. První je *základní úroveň* (初级 chūjí). Druhá se nazývá *střední úroveň* (中级 zhōngjí). Třetí úroveň je *pokročilý* (高级 gāojí). Čtvrtá úroveň je tzv. *technik* (技师 jì shī) a poslední úrovní je *senior technik* (高级技师 gāojí jìshī), (Wang, 2010). Článek tedy naznačuje, že třetí třída je průměrná, dotyčný má kvalifikační osvědčení a určitou délku praxe ve vaření. Když se tedy zaměříme na fakta z uvedeného čínského článku a poté na velmi skromnou povahu a charakter starého Má, považují korekturu OV za nejlépe zapadající do kontextu. Verze korektora JN a skupiny F by bylo také možné označit za správné, pokud bychom pracovali s faktem, že kuchař na třetí úrovni, již má za sebou určitou praxi a je tudíž zkušený. Překlad skupiny E je v tomto případě příliš nadsazený. Jelikož je třetí třída průměrná, tak český překlad „*prvotřídní*“ zde není vhodný.

Příklad č. 5

他正在忙什么事业呢 (ta zhèngzài máng shénme shìyè ne) – čas: 12:01 –
gramatická chyba

Starý Ma se u večere s rodinou baví o svém synovi mladém Ma, který se stále ještě neukázal. Rodina před ním tají situaci a utvrzují ho v tom, že mladý Ma skutečně studuje a hraje. Liu Mei se ho zeptá, zda se mu syn nezmínil, čím se teď zabývá.

Stopáž: 12:01 – 12:06 – Liu Mei se ptá starého Ma.

Liu Mei: 他没跟您说过吗?

Tā méi gēn nín shuōguò ma?

On s vámi nemluvil?

他正在忙什么事业呢。

Tā zhèng zài máng shí me shì yè ne.

Je právě zaneprázdněný nějakými věcmi.

Starý Ma: 当然说了。

Dāngrán shuō le.

Samozřejmě, že mluvil.

这不吗前几天哪。

Zhè bù má qián jī tiān nǎ.

Vlastně před pár dny.

往家给我邮了一个奖牌。

Wǎng jiā gěi wǒ yóu le yī gè jiǎng pái.

Poslal mi domů jednu medaili.

Tuto chybu označila pouze skupina F a korektor OV.

Původní překlad:

C, D: Je právě zaneprázdněný nějakými věcmi.

Korektura:

F: Kvůli čemu je teď tak zaneprázdněný?

OV: Čím se teď zabývá?

Skupiny C a D špatně přeložily znakovou složeninu 什么(shénme), jež je v čínské skladbě věty tázacím zájmenem.

Schéma věty je následovné: 他(tā) = on, 正在(zhèngzài) = právě v této době, 忙(máng) = být zaneprázdněný, 什么(shénme) = co, jaký, 事业(shìyè) = kariéra, 呢(ne) = větná částice – v tomto případě zmírňuje tón tázací výpovědi.

Věta je tedy otázkou, nikoliv oznamovací větou. 什么(shénme) je zde ve významu tázacího zájmena „*jakými*“, nikoliv zájmena neurčitého „*nějakými*“.

Chyba byla pro ostatní skupiny korektorů těžce identifikovatelná. Studenti si nedokázali poradit s gramatickou stavbou věty. Obě výše uvedené korektury lze považovat za správné.

Příklad č. 6:

说是能到北京念书那多能耐 (shuō shì néng dào běijīng niànshū nà duō néngnài)

- čas: 16:22 – lexikální chyba

Starý Ma se s rodinou baví o svém synovi mladém Ma. Povídá, jak ho celá vesnice obdivuje, že je nadaný a chytrý.

Stopáž: 16:17 – 16:22 – Starý Ma povídá Liu Xingovi.

Starý Ma: 反正全村人。

Fǎnzheng chuán cūnrén.

Protože mezi vesničany.

没有一个不崇拜啦啦的。

Méi yǒu yī ge bù chóngbài lāla de.

Není nikdo, kdo by Lalaho nerespektoval.

说是能到北京念书 那多能耐。

Shuō shì néng dào běijīng niàn shū nà duō néng nài.

Říkají, že je tak schopný, že klidně může odjet do Pekingu předčítat knížky.

Korekturu této věty provedly skupiny A, B, JN a VO.

Původní překlad:

C, D: Říkají, že je tak schopný, že klidně může odjet do Pekingu předčítat knížky.

Korektura:

A: Říkají, že je tak schopný, že klidně může odjet do Pekingu studovat.

B: Říkají, že je tak schopný, že klidně může odjet do Pekingu studovat.

JN: Říkají, že je tak schopný, že klidně může odjet Pekingu studovat.

OV: Říkají, že je tak schopný, že klidně může odjet do Pekingu studovat.

Došlo k neznalosti významu znakové složeniny 念书(niànshū). Znaková složenina neznamená *předčítat*, ale *studovat*. Skupiny C a D, jež díl překládaly, se

soustředily pouze na znak 念 (niàn), který samotný nese také význam *číst*. Zde uvádím příkladovou větu – 他连字都不会念，更别说写了。(Tā lián zì dōu bù huì niàn, gèng bié shuō xiě le), (Yellowbridge, 2020) = *Neumí ani psát, natož číst*. Poté přeložili také samostatně znak 书 (shū) = *kniha* a vytvořili chybné spojení „*předčítat knihy*.“

Kromě dvou skupin (E, F) ostatní skupiny chybu identifikovaly a navrhly správné řešení. Všechny skupiny se nezávisle na sobě shodly na stejném znění překladu, lze je všechny považovat za správné.

Příklad č. 7

结果他拿走了刘星的三百块钱 (jiéguǒ tā nǎzǒu le liú xīng de sān bǎi kuài qián) – čas: 16:36 – *lexikální chyba*

Děti už se nemohou dále dívat na to, jak starý Ma čeká na svého syna, o kterém si myslí, že je excelentní student a umělec. Rozhodnou se mu říct pravdu o tom, jaký doopravdy je a že jim také odcizil při odchodu z domu věci s penězi.

Stopáž: 16:28 – 16:40- Xia Yu povídá starému Ma.

Xia Yu: 刘星啊 也崇拜拉拉。

Liú xīng a yě chóngbài lālā.

Liu Xing taky uznává Lalaho.

还说要跟他浪迹天涯。

Hái shuō yào gēn tā làngjìtiānyá.

Dokonce řekl, že s ním chce procestovat svět.

结果他拿走了刘星的三百块钱。

Jiéguǒ tā nǎzǒu le liú xīng de sān bǎi kuài qián.

Výsledkem bylo, že Liu Xingovi ukradl tři stovky.

和我的存钱罐。

Hé wǒ de cún qián guǎn.

Moji pokladničku.

和我姐的那个随身听。

Hé wǒ jiě de nǎ ge suíshēntīng.

A ten sestřin walkman.

Tuto chybu označili pouze korektoři JN a OV.

Původní překlad:

C, D: Výsledkem bylo, že Liu Xingovi ukradl tři stovky.

Korektura:

JN: Výsledkem bylo, že Liu Xingovi vzal tři stovky.

OV: Výsledkem bylo, že Liu Xingovi vzal tři stovky.

V kontextu díla mladý Ma peníze opravdu odnesl z domu bez dovolení, takže by se překlad mohl jevit správným a jeho čin je opravdu krádeží, nicméně dochází zde k neznalosti správného významu znakové složeniny 拿走(názǒu). Znaková složenina 拿走(názǒu) neznamená *ukrást*, ale *odnést* či *odnést pryč*. Kdybychom chtěli zanechat původní překlad „*ukradl*,“ musel by být

ve větě místo znakové složeniny 拿走 (názou) znak 偷 (tōu), který skutečně znamená *krást* či *ukrást*.

Skupiny kontext dobře pochopily, ale nevěnovaly dostatečnou pozornost lexikálnímu významu znaků. Tento fakt také přehlédla většina korektorů. Jak je již uvedeno výše, chybu identifikovali pouze korektoři JN a OV. Obě výše zmíněné korektury jsou správné.

Příklad č. 8

我应该回来呀 (wǒ yīnggāi huí lái ya) – čas: 18:30 – *lexikální chyba*

Mladý Ma se nečekaně vrátil zpátky k rodině. Rodina jeho návrat již nepředpokládala. Mladý Ma se diví, proč jsou z toho tak zaskočení. Přinesl s sebou věci, které jim předtím z bytu odcizil i s penězi.

Stopáž: 18:25 – 18:32 - Xia Xue povídá mladému Ma.

Xia Xue: 你还敢回来。

Nǐ hái gǎn huílái.

Ty se opovažuješ vracet?

Mladý Ma: 我有什么不敢回来的呀。

Wǒ yǒu shé me bù gǎn huílái de ya.

Se vší opovázlivostí.

我应该回来呀。

Wǒ yīnggāi huílái ya.

Vždyť jsem tu doma.

对了 我给你们换东西呀是不是。

Duìle wǒ gěi nǐmen huàn dōngxī ya shì bùshì.

Vlastně, přijel jsem vrátit věci.

Chybu označila větší polovina korektorů – skupina A, F, JN a OV.

Původní překlad:

C, D: Vždyť jsem tady doma.

Korektura:

A: Musel jsem se vrátit.

F: Já jsem se přece musel vrátit!

JN: Já jsem se musel vrátit!

OV: Musel jsem se vrátit.

Schéma celé věty vypadá následovně: 我 (wǒ) = já, 应该 (yīnggāi) = muset, měl by, 回来 (huílái) = vrátit se, 呀(ya) = větná částice vyjadřující překvapení či pochybnosti. Ze schématu vyplývá, že překládající skupiny neuměly dobře přeložit modální sloveso 应该(yīnggāi) = *muset* a následující sloveso 回(huí) = *vrátit se*, ke kterému je v této větě připojen směrový modifikátor 来(lái). Směrový modifikátor 来(lái) udává orientaci směrem k mluvčímu – v případě kontextu tohoto dílu tedy zpět k nim domů.

Pro korektory to byla snadno identifikovatelná chyba, tudíž můžeme v tomto případě vidět dobrou jazykovou vybavenost větší části studentů. Všechny navrhované korektury považuji za správné.

Příklad č. 9:

别这样，被冲动 (biézhèyàng, bèichōngdòng) – čas: 20:22 – *nesprávná interpretace grafické složky znaku*

V této situaci starý Ma zaslechne, že se jeho syn vrátil zpět. Poslouchá za dveřmi druhé místnosti, co syn rodině vypráví, a to ho rozhoří. Mladý Ma si vymýšlí, jak je otec stále nemocný a zda by mu nepůjčili nějaké peníze na jeho léčbu. Rodina však ví, jaká je pravá situace. Babička, která je často navštěvuje, je se starým Ma ve stejné místnosti a snaží se jej uklidnit.

Stopáž: 20:16 – 20:22 – Starý Ma povídá babičce.

Starý Ma: 臭小子 他敢回来 。

Chòu xiǎozi tā gǎn huílái.

Zatracený chlapec, on se ještě opovažuje vrátit.

你看我不打扁了他。

Nǐ kàn wǒ bù dǎ biǎnle tā.

Dávejte pozor, abych mu nenamlátil.

别这样 被冲动。

Bié zhèyàng bèi chōngdòng.

Nedělej to, klid.

Chybu identifikovala skupina A a JN.

Původní překlad:

C, D: 别这样 被冲动。

Bié zhèyàng bèi chōngdòng.

Nedělej to, klid.

Korektura:

A: 别这样, 别冲动。

Bié zhè yàng, bié chōngdòng.

Nedělejte to, klid.

JN: 别这样, 别冲动。

Bié zhè yàng, bié chōngdòng.

Nedělejte to, klid.

Výše zmíněný překlad věty je správný, ale došlo k záměně znaku a pinyinu při přepisu originálního znění seriálu. Skupiny C a D znak 别 (bié) = *odejít, oddělit, nesmět, nedělat* zaměnily za znak 被 (bèi) = *prepoziční sloveso označující trpný rod*. Obě korektury jsou správné a zároveň fakt, že skupina C a D zaměnily znak 被 (bèi) za 别 (bié) se nijak neprojevalo na jejich překladu.

Příklad č. 10

小兔崽子，我不是你爹 (xiǎo miǎn zǎizi, wǒ bù shì nǐ diē) – čas: 20:50 –
nesprávná interpretace grafické složky znaku

Starý Ma je naštvaný na svého syna za všechny lži, které rodině napovídal.

Stopáž: 20:44 – 20:52- Starý a mladý Ma se hádají.

Mladý Ma: 爹 您怎么从医院出来了。

Diē nín zěnmē cóng yīyuàn chūláile.

Táto, jak to, že jsi odešel z nemocnice?

不是 您怎么从老家来了。

Bùshì nín zěnmē cóng lǎojiā láile.

Ne, jak to, že jsi přijel z domu sem?

Starý Ma: 小兔崽子，我不是你爹。

Xiǎo miǎn zǎizi wǒ bùshì nǐ diē.

Ty malý parchante, nejsem pro tebe žádný táta.

Korekturu provedla skupina A, JN a OV.

Původní překlad:

C, D: 小兔崽子，我不是你爹。

Xiǎo miǎn zǎizi wǒ bùshì nǐ diē.

Ty malý parchante, nejsem pro tebe žádný táta.

Korektura:

A, JN a OV: 小兔崽子，我不是你爹。

Xiǎo tùzǎizi, wǒ bùshì nǐ diē.

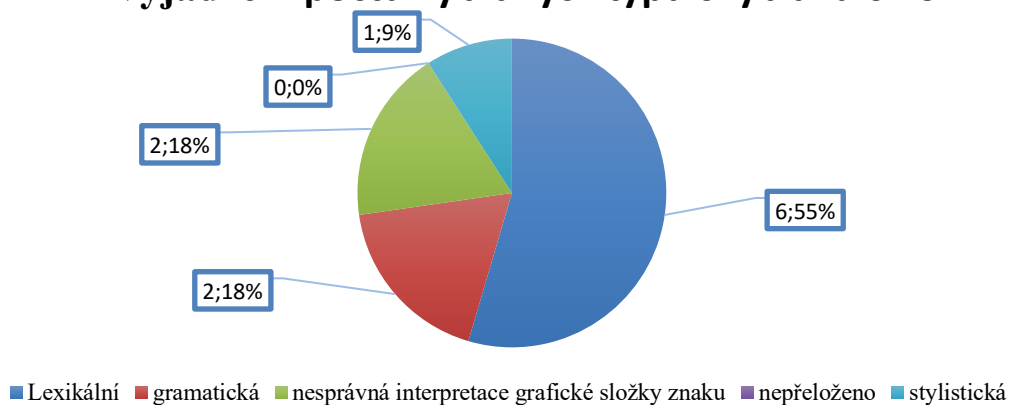
Ty malý parchante, nejsem pro tebe žádný táta.

Věta je přeložena správně. Jedná se zde o případ homografie. Skupiny C a D použily znak 兔(miǎn) = *omluvit někoho, vyhábat se, vyjmout*. V originálním znění seriálu je však znak 兔(tù) = *zajíc, králík*. Skupiny tedy disponují dobrou jazykovou vybaveností, jelikož dokázaly bez komplikací identifikovat znakovou složeninu 兔崽子(tùzǎizi), která skutečně znamená *parchant* či *darebák*. Záměnu znaků přisuzuji nedostatečné pozornosti při překladu, nikoliv jejich neznalosti.

Shrnutí dílu č. 40

V dílu č. 40 se vyskytlo celkem 161 chyb. Pro analýzu bylo vybráno 10 chyb. Kromě specifické skupiny nepřeloženo se zde nacházely všechny druhy chyb. Největší počet tvoří chyby lexikální s počtem 6. Dále 2 chyby gramatické, 2 specifické chyby nesprávná interpretace grafické složky znaku a 1 stylistická. Vyskytly se zde rozsáhlejší neznalosti stavby čínské věty či jejich větných členů než u předchozích dvou dílů. Chyb si často také nevšimly ostatní skupiny, které u dílu následně prováděly korekturu. Nevyskytuje se zde žádná chyba, kterou by identifikovaly všechny skupiny korektorů. Níže uvádím graf, který shrnuje počet vybraných chyb i s jejich procentuálním vyjádřením.

Vyjádření počtu vybraných typů chyb dílu č.40

Jana Novotná – Graf 21

ZÁVĚR

Primárním cílem práce byla analýza chyb tří dílů čínského komediálního seriálu 家有儿女 (Jiā yǒu érnǚ). Za tímto účelem jsem si nejprve stanovila typologii chyb, které budu zkoumat. Chyby jsem rozdělila do pěti skupin na gramatické, lexikální, stylistické, speciální skupinu tzv. nepřeloženo a speciální skupinu nesprávná interpretace grafické složky znaku. Po kompletní analýze a vydělení typologie chyb jsem vybrala příklady nejvíce poučných chyb, které byly uvedeny v praktické části této práce.

V práci je možné vypořádat, do jaké míry se překlady jednotlivých skupin (včetně mých vlastních a vyučujícího) vzájemně lišily. Po kompletní analýze a korektuře skupin jsem vždy vybrala ideální variantu překladu. Každý díl obsahoval jiné lexikum, od čehož se posléze odvíjel fakt, že se v každém dílu vyskytl jiný počet určitých chyb.

Nejvíce chyb s počtem 234 bylo zaznamenáno v dílu č. 34, jenž překládala skupina A, B. Poté následoval díl č. 40 přeložený skupinami C, D s počtem 127. Díl č. 23, který přeložila skupina E, F čítal 110 chyb a obsahoval tedy chyb nejméně. Korektoři OV a JN identifikovali nejvíce chyb ze všech dílů dohromady. OV identifikoval 165 chyb a korektor JN identifikovala 100 chyb. Co se poté týče samotných skupin studentů, označila nejvíce chyb skupina F s počtem 105 a překládali díl č. 23, který obsahoval nejméně chyb – 110. Jako korektoři rovněž identifikovali nejvíce chyb při korektuře dílů ostatních skupin – 105. Nejméně chyb označila skupina B, konkrétně 19. Zároveň překládala díl č. 34, který čítá nejvíce chyb – 234.

Když se zaměříme na samotné díly, tak každý z nich byl specifický svými chybami. Díl č. 23 obsahoval nejvíce chyb lexikálních - 32. Skupiny také zaměňovaly čínský znak za jiný čínský znak. To se projevovalo dvěma způsoby. Prvním z nich byl případ tzv. homografie, kdy znaky na první pohled vypadaly zdánlivě stejně, avšak nesly jiný význam, který nesouvisel s kontextem seriálu. Druhý způsob byl výskyt tzv. homofonie, kdy čínské znaky naopak stejně zněly, ale lišily se svou grafickou podobou. Studenti však věty přeložili správně, tudíž lze tyto chyby přisoudit pouhé nepozornosti při transkripci seriálu.

Korektoři byli pozorní, zaznamenali značné množství chyb a byli schopní ve většině případech navrhnout správný překlad. V určitých větách projeví velkou jazykovou kreativitu. S dílem č. 23 si korektoři poradili nejlépe ze všech tří dílů.

Díl č. 34 byl jediným dílem, ve kterém se objevila specifická skupina chyb nepřeloženo. Domnívám se, že jedním z faktorů mohla být špatná komunikace mezi dvěma skupinami, které díl překládaly, a pasáže si mezi sebou špatně rozdělily. Dokládá to také fakt, že se z větší části nejednalo o složité věty, které by obsahovaly studentům neznámou slovní zásobu či gramatiku, se kterou se doposud nesetkali. S tím si následně velmi dobře poradily skupiny korektorů, které věty bez obtíží přeložily. Na druhou stranu zde byly i jiné nepřeložené části seriálu, které již mohly souviset s jazykovými nedostatky některých členů daných skupin. Dalším jevem v tomto dílu byl častý doslovný překlad. Kvůli doslovnému překladu vznikaly dva problémy. V prvním případě význam věty zůstal zachován, ale překlad vyzněl špatně v českém jazyce. V druhém případě kvůli doslovnému překladu věta nesla špatný význam. Skupiny A, B, které díl překládaly, nedisponovaly oproti jiným skupinám jazykovou kreativitou. Ostatní skupiny korektorů následně navrhovaly ideální překlady.

U dílu č. 40 se ihned v úvodu vyskytla lexikální chyba, kterou sice určité skupiny označily a navrhly jiný překlad, ovšem opět chybný. Pouze vyučující kurzu určil překlad správně. Chyba ukázala, že měli studenti problém s identifikací znakových složenin a poté rozčlenili větu nesprávně, tudíž nesla jiný význam. Věta byla příkladem, že studenti i po určité délce studia stále chybují v překladu delšího souvětí. Čínský jazyk obsahuje mnoho frazémů a idiomů, se kterými se mnozí studenti během studia ještě nesetkali. Co se týče korektorů, tak v tomto díle skupiny příliš neopravovaly chyby. Důvodem mohlo být, že členové těchto skupin přemýšleli stejně jako skupiny, které díl překládaly, takže by věty i oni sami přeložili špatně. Na druhou stranu to mohlo být způsobeno pouze nedostatečnou pozorností při korektuře.

Z této analýzy chyb můžeme také pozorovat, že práce ve skupinách během celého semestru probíhala u každé skupiny zcela odlišně. Skupiny F a C prokázaly dobré překlady svých dílů a také se ukázaly jako zdatní korektoři u dílů ostatních.

Na straně druhé ostatní skupiny A, D a E jako korektoři označily v průměru stejný počet chyb, ale mnohem menší než skupiny F a C. Poslední skupina B překládala díl č. 34, ve kterém bylo identifikováno nejvíce chyb, a byla také skupinou, která jako korektor označila nejméně chyb ve všech dílech dohromady. V porovnání s ostatními byla teda nejméně aktivní skupinou.

Dle mého názoru byl v každé skupině silný jedinec, který kdyby díl překládal sám, tak by byl více kvalitní. Kvůli skupinové práci, kdy určití jedinci dobře nespolupracovali a práci odbyli, se jejich kvality příliš neprojevily. Jiným studentům však práce ve skupině vyhovovala a zaznamenali určitý posun v překládání z čínského jazyka po zhlédnutí a překladu těchto dílů.

Věřím, že tato práce bude přínosným zdrojem hlavně pro kolegy z řad sinologů, kteří mohou vidět, jakou jazykovou vybaveností studenti disponují po bakalářském studiu čínské filologie, kde chybují a kde naopak prokazují výborné analytické a překladatelské schopnosti.

SEZNAM PRAMENŮ

KNIŽNÍ ZDROJE

HLADÍKOVÁ, Kamila. *Moderní čínská literatura: učební materiál pro studenty sinologie*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013, 189 s. ISBN 978-80-244-3840-5.

KRÁL, Oldřich. *O válečném umění*. 1. Praha 8: Nakladatelství Miroslav Pošta, 2013, 80 s. ISBN 978-80-87561-22-5.

LEVÝ, Jiří. *Umění překladu*. 4., upr. vyd. Autor úvodu Zuzana JETTMAROVÁ. Praha: Apostrof, 2012, 367 s. ISBN 978-80-87561-15-7.

LIŠČÁK, Vladimír. *Čína*. Praha: Nakladatelství Libri, 2002, 223 s. Stručná historie států, svazek č. 2. ISBN 80-7277-109-4.

PELLATT, Valerie a Eric T. LIU. *Thinking Chinese translation: a course in translation method Chinese to English*. London: Routledge, 2010, viii, 224 s. ISBN 978-0-415-47419-1.

KUFNEROVÁ, Zlata. *Překládání a čeština*. Jinočany: H & H, 1994. Linguistica (H & H). ISBN 80-85787-14-8.

SUNZI. *Umění války: The art of war*. Přeložil Radim PEKÁREK. Brno: B4U, 2008. ISBN 978-80-903850-6-1.

VOCHALA, Jaromír. *Čínsko-český, česko-čínský slovník*. Voznice: Leda, 2003, li, xi, 658, xviii, 614, 166 s. ISBN 80-7335-011-4.

XIANDAI HANYU GUIFAN CIDIAN: *现代汉语规范词典*. FLTRP, 2014. ISBN 978-7513545624.

INTERNETOVÉ ZDROJE

Dict.cn [online]. Dict.CN: ©2003-2020 海詞詞典 (Dict.CN) [cit. 26.6.2020].

Dostupné z:

<http://dict.cn/big5/%E6%8B%8D%E6%8E%89%E8%BA%AB%E4%B8%8A%E7%9A%84%E5%9C%9F>

Han sha she ying 含沙射影 [Narážet na někoho] [online]. ©2020 Baidu [cit.

31.10.2020]. Dostupné z:

<https://baike.baidu.com/item/%E5%90%AB%E6%B2%99%E5%B0%84%E5%B D%B1/1347537?fr=aladdin>

Chushi ruhe kaoji de 厨师如何考级的? [Jaké zkoušky skládají kuchaři?]

[online]. ©1997-2020 网易公司版权所有 [cit. 25.5.2020]. Dostupné z:

<http://edu.163.com/10/1208/16/6ND6SV8V00294IOG.html>

J. RUBÉN VALDÉS MIYARES. *Who was the real Robin Hood* [Kdo byl pravý Robin Hood] [online]. 5.2.2019 [cit. 31.10.2020]. Dostupné z:

<https://www.nationalgeographic.com/history/magazine/2019/01-02/origins-of-england-folk-lore-robin-hood/>

Jianzhe qiangren lou bu zhu song, jianzhe song ren lou bu zhu huo sha yisi 见着

强人搂不住怂，见着怂人搂不住火啥意思含沙射影 [Co znamená, když vidím někoho slabého, tak si nemůžu pomoci] [online]. ©2020 Baidu [cit. 31.10.2020].

Dostupné z: <https://zhidao.baidu.com/question/1111883539849472299.html>

KUTÁLKOVÁ, Eliška. *Pojem lichvy a jeho vnímání ve zvoleném časovém období* [online]. Brno, 2013 [cit. 2020-07-25]. Dostupné z:

https://is.muni.cz/th/syajj/Bakalarka_final.pdf. Bakalářská práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce Ing. František Kalouda, CSc

LIU, Dayan. *Translation and Culture: Translating Idioms between English and Chinese from a Cultural Perspective*. In: researchgate.net [online]. November 2012 [cit. 2020-07-18]. DOI: 10.4304/tpls.2.11.2357-2362. Dostupné z:

https://www.researchgate.net/publication/274662121_Translation_and_Culture_Translating_Idioms_between_English_and_Chinese_from_a_Cultural_Perspective

POLYSÉMIE. In: *Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová (eds.), CzechEncy – Nový encyklopedický slovník češtiny* [on-line]. Masarykova univerzita, Brno 2012–2020. [cit. 15.7.2020]. Dostupné z:

<https://www.czechency.org/slovník/POLYSÉMIE>

STOCH, Nastazja. *Distinctive Features of Chinese Proverbs: A Comparative Study of Suyu and Yanyu and Other Types of Shuyu*. In: researchgate.net [online]. January 2016 [cit. 2020-07-20]. DOI: 10.18290/rh.2016.64.9-3. Dostupné z:

https://www.researchgate.net/publication/315330789_Distinctive_Features_of_Chinese_Proverbs_A_Comparative_Study_of_Suyu_and_Yanyu_and_Other_Types_of_Shuyu

YANG, Chunli. *Cultural Differences on Chinese and English Idioms of Diet and the Translation*. In: researchgate.net [online]. February 2010 [cit. 2020-07-20]. DOI: 10.5539/elt.v3n1p148. Dostupné z:

https://www.researchgate.net/publication/42386445_Cultural_Differences_on_Chinese_and_English_Idioms_of_Diet_and_the_Translation

Yellowbridge [online]. Yellowbridge: ©2003-2020 [cit. 16.5.2020]. Dostupné z:

<https://www.yellowbridge.com/chinese/sentsearch.php?word=%E5%BF%B5&cache=38188>

Youdao 有道[online]. Youdao: ©2017 网易公司 [cit. 28.5.2020]. Dostupné z:

<http://www.youdao.com/example/blng/eng/%E4%BA%BA%E5%9C%A8%E6%B1%9F%E6%B9%96%2C%E8%BA%AB%E4%B8%8D%E7%94%B1%E5%B7%B1/#keyfrom=dict.main.moreblng>

Zou jianghu [Putovat po zemi] [online]. 911 查词: ©2020 [cit. 16.5.2020].

Dostupné z: <https://cidian.911cha.com/MWVvKMg==.html>

Zou jianghu de ren 走江湖的人是什么意思 [Co znamená *Zou jianghu de ren*]

[online]. ©2020 Baidu [cit. 16.5.2020]. Dostupné z:

<https://zhidao.baidu.com/question/1499423464924457739.html>

5. PŘÍLOHY

5.1. Příloha 1 – Tabulka klasifikace chyb

	Original	Chybný překlad	Správný překlad	Typ chyby
1	营养也都一样。	Výchovu mají stejnou.	Výživu mají stejnou.	Lexikální
2	咱们走江湖的人就有一个字。	My rytíři máme ale kuráž.	My zbojníci máme přece kuráž.	Lexikální
3	在我面前汉莎射影的。	Že narážíš na mě.	Vím, na co tady přede mnou narážíš.	Nesprávná interpretace grafické složky znaku
4	我们班长涛和李健都有特酷。	Náš třídní předseda a Li Jian ji taky mají. A je fakt hustá.	Zhang Tao a Li Jian z naší třídy ji také mají a je fakt cool.	Gramatická
5	我打死你我打死你。	Zabiju Tě, zabiju Tě!	Pretrhnu tě jako hada	Stylistická
6	没撒过慌。	Nikdy jsi nezalhalo?	Nikdy jsi nezpanikarila?	Lexikální
7	也不是被人推了一大跟头拍拍土就回家。	Také to není někoho skolit na zem a poté se vrátit domů.	Také to není nechat se srazit k zemi, poté se jen oprášit a vrátit zpět domů.	Gramatická a lexikální
8	将来要考上清华北大。	Teď se nikdy nedostane na univerzitu Qinghua v Pekingu.	S takovou se v budoucnu na žádnou prestižní univerzitu nedostaneš	Lexikální
9	趴下了，下一个镜头呢。	Takže šel do kolen a v dalším záběru?	Takže šel do kolen. A co bylo dál?	Stylistická
10	有病。	Jsem nemocný	Jste normální?	Lexikální
11	知己知彼方能百战不殆呀。	Abych věděl, jak dobře se umí prát.“	Znat svého oponenta tak dobře, jako sebe samého, vyhrává stovky bitev	Lexikální
12	我说你有个准话没有啊。	Teď nemáš slovo.	Synu, jak to tedy je?	Lexikální
13	呆会儿要碰上个瘦小枯干的。	Nepřeloženo	Pokud za chvíli narazím na nějakého strážníka.	Nepřeloženo
14	我就开练。	Začínám trénovat		Lexikální
15	有仇报仇有冤报冤。	Máš nepřítel, kterému se musí pomstít a cítí zášť.	Oko za oko, zub za zub.	Stylistická
16	出去出去走吧。	Pojď, pojď.	Jdi už, odejdi pryč.	Lexikální

17	这就是见熊人压不住火。	Neudržel, jsi svůj hněv na uzdě?	Vidí chudáka, tak se neudrží a jednu mu vrazí.	Lexikální
18	那没事来玩啊。	Vážně, vraťte se!	Přijďte nás někdy navštívit, až budete mít čas.	Lexikální
19	我看护城河都过不去。	Dával jsem pozor na město, nemohl jsem jet.	Podle mě se nedostane ani z města.	Gramatická, lexikální
20	住这沙发就行你看看吧。	Prostě si obsadím tuhle postel, podívejte.	Prostě se vyspím na téhle pohovce, podívejte.	Lexikální
21	这一身冷汗。	Zachvátil nás studený pot.	Polil nás studený pot.	Stylistická
22	好歹地算个三级厨师。	Považujte mě za kuchaře třetí třídy.	Považujte mě za průměrného kuchaře.	Lexikální
23	他正在忙什么事业呢。	Je právě zaneprázdněný nějakými věcmi.	Kvůli čemu je teď tak zaneprázdněný?	Gramatická
24	说是能到北京念书那多能耐。	Říkají, že je tak schopný, že může odjet do Pekingu předčítat knihy.	Říkají, že je tak schopný, že klidně může odjet do Pekingu studovat.	Lexikální
25	结果他拿走了刘星的三百块钱。	Výsledkem bylo, že Liu Xingovi ukradl tři stovky.	Výsledkem bylo, že Liu Xingovi vzal tři stovky.	Lexikální
26	我应该回来呀。	Jsem tu přece doma.	Musel jsem se přece vrátit.	Lexikální
27	别这样, 别冲动。	别这样被冲动	别这样, 别冲动	Nesprávná interpretace grafické složky znaku
28	小兔崽子, 我不是你爹	小兔崽子, 我不是你爹	小兔崽子, 我不是你爹	Nesprávná interpretace grafické složky znaku